

לקוטי תורה • פרשת אמור • מאמר 1

ונקדשתי בתוך בני ישראל וכו'

”ואתקדש בתוך בני ישראל”

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/emor/1](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/emor/1)

1 ונקדשתי בתוך בני ישראל וכו'. להבין מהו לשון תוך. וגם צ"ל מאמרז"ל [מאמרו רבותינו זכרונם לברכה] בענין שיש ג' כתות מלאכים.

"ונקדשתי בתוך בני ישראל" וכו'. יש להבין מה פירוש הביטוי "בתוך". כמו כן, יש להבין את מאמר חז"ל על כך שיש שלוש כיתות של מלאכים.

כת אחת אומרת קדוש. וכת א' אומרת קדוש קדוש וכת אחת אומרת קדוש קדוש קדוש ה' צבאות וגו'. כיתה אחת אומרת "קדוש", כיתה אחת אומרת "קדוש, קדוש", וכיתה אחת אומרת "קדוש, קדוש, קדוש הוי' צבאות" וכו'.

כדאיתא בחולין (דצ"א ע"ב). ור"ל [ורוצה לומר] שהכת הא' אומרת פעם א' קדוש וכת הב' כופלים ואומרים כ"פ [ב' פעמים] קדוש וכת הג' ג"פ [ג' פעמים]. כמו שאנו אומרים.

כפי שמובא בחולין (צ"א ע"ב). כלומר, הכיתה הראשונה אומרת "קדוש" פעם אחת, הכיתה השנייה כופלת ואומרת "קדוש" פעמיים, והכיתה השלישית אומרת זאת שלוש פעמים, כפי שאנו אומרים.

וגם צ"ל מ"ש בנזיר ג"כ לשון קדוש כמ"ש קדוש יהי [יהיה] גדל פרע כו'. הנה כתיב שרפים עומדים ממעל לו.

כמו כן יש להבין את הנאמר על הנזיר, שגם בו מופיע הביטוי "קדוש", כפי שנאמר: "קדוש יהיה, גדל פרע" וכו'. והנה נאמר: "שרפים עומדים ממעל לו".

2 ויש להבין איך יתכן שיעמדו ממעל לשכינה והלא הם נבראים בעלי גבול. הנה כתיב כי עמך מקור חיים ולמה לא נאמר ואתה כו'.

יש להבין כיצד ייתכן שהם עומדים למעלה מן השכינה, והרי הם נבראים בעלי גבול. והנה כתוב: "כי עמך מקור חיים"; ומדוע לא נאמר "ואתה" וכו'?

ויובן כל זה בהקדים להבין פ"י וענין קדוש. דהנה קדוש פירושו מובדל, דהיינו כמ"ש אני הוי' לא שניתי שאין שום שינוי אצלו ית' בין קודם בריאת העולם לאחר שנברא

כל זה יובן לאחר שנקדים ונבין את פירוש המילה "קדוש" ואת משמעותה. "קדוש" פירושו נבדל, כלומר, כפי שכתוב: "אני הוי' לא שניתי" — אין בו, יתברך, שום שינוי בין קודם בריאת העולם ובין לאחר שנברא;

וכמאמר אתה הוא קודם שנברא העולם ואתה הוא לאחר שנברא כו', ור"ל [נרצח לומר] שאין שום שינוי והתפעלות ח"ו [חס ושלום] אצלו ית' מבריאת העולם וכמ"ש אני ראשון ואני אחרון כו',

וכמאמר: "אתה הוא קודם שנברא העולם, ואתה הוא לאחר שנברא" וכו'. כלומר, אין בבריאת העולם שום שינוי או התפעלות, חס ושלום, בו, יתברך; וכפי שכתוב: "אני ראשון ואני אחרון" וכו'.

והיינו לפי שהוא ית' מובדל מכל העולמות דהיינו שהיותו מחיה ומהוה העולמות אינו כמו שהנפש מחיה את הגוף שמהות הנפש ממש מתלבשת בתוך הגוף להחיותו,

וזה משום שהוא, יתברך, נבדל מכל העולמות. כלומר, החיית העולמות והבאתם לידי מציאות אינן דומות לאופן שבו הנשמה מחיה את הגוף, כאשר עצם מהותה של הנשמה מתלבשת בתוך הגוף כדי להחיותו,

והרי נתפסת ממש בתוך הגוף ומתחלק החיות המתפשט ממנה בהגוף לג' חלקים שהוא החיות שמלוכש במוחין שבראש.

ולכן היא נתפסת ממש בתוך הגוף, והחיות המתפשטת ממנה בגוף מתחלקת לשלושה חלקים: החיות המלוכשת במוחין שבראש.

3 והחיות שבגוף והחיות שברגלים. שהחיות המלוכש בהראש נעלה יותר הרבה מחיות שבגוף כנראה בחוש שבראש הוא כל פנימיות החיות.

כוח החיים שבגוף וכוח החיים שברגליים. כוח החיים שמתלבש בראש נעלה הרבה יותר מכוח החיים שבגוף, כפי שניכר בחוש: בראש נמצאת כל פנימיות החיות,

דהיינו כח המחשבה והשכל והחושים המעולים שבפנים ראייה שמיעה כו'. והחיות שבהגוף הוא למטה מבחי' זו

כלומר, כוח המחשבה והשכל, וכן החושים המעולים שבפנים: ראייה, שמיעה וכו'. כוח החיים שבגוף נמוך מבחינה זו;

דהיינו ששם משכן המדות שבלב שהם למטה מהשכל וגם כח המעשה שבידיים הוא למטה במדרגה מן החושים שבפנים ראייה ושמיעה כו'.

כלומר, שם נמצא משכנן של מדות הלב, שהן למטה מן השכל; וגם כוח העשייה שבידיים נמוך במדרגתו מן החושים שבפנים, ראייה ושמיעה וכו'.

4 ואח"כ ברגלים החיות יותר למטה מבחי' החיות שבגוף. וכ"ז [וכל זה] מפני שהמוחי' [שהמוחין] שבראש הם מקבלים תחלה החיות ומבחי' פנימיות יותר

ואחר כך, ברגליים, החיות נמוכה עוד יותר מבחינת החיות שבגוף. כל זה מפני שהמוח שבראש מקבל את החיות תחילה, ומבחינה פנימית יותר,

היינו מפנימיות' [מפנימיות / מפנימית] הנפש, ואח"כ מבחי' התחתונה שבראש נמשך לגוף כו' לכן החיות שבגוף הוא למטה במדרגה מהחיות שבראש וכן עד"ז מהגוף לרגלים.

כלומר, מפנימיות הנפש; ואחר כך, מן הבחינה התחתונה שבראש, החיות נמשכת אל הגוף וכו'. לכן החיות שבגוף נמוכה בדרגתה מן החיות שבראש, וכך גם, באותו אופן, מן הגוף אל הרגליים.

הרי שהחיות המתפשט ממהות הנפש מתחלק לג' חלקים כלליים הנ"ל ראש וגוף ורגלים ויש בכל א' כמה אברים פרטיים כנודע. אך בכלל הם ג' בחי' הנ"ל.

נמצא שהחיות המתפשטת ממהות הנפש נחלקת לשלושת החלקים הכלליים שנזכרו לעיל: ראש, גוף ורגליים; ובכל אחד מהם יש כמה איברים פרטיים, כידוע. אך באופן כללי, אלה שלוש הבחינות שנזכרו לעיל.

5 ושינוי בחינותיהם הוא מצד שינוי גילוי החיות הנמשך להם מהנפש כנ"ל שבראש מאיר בחינה עליונה מהנפש כו'.

ההבדל בין מדרגותיהם נובע מההבדל בגילוי החיות הנמשכת אליהם מן הנפש, כפי שהוזכר לעיל: בראש מאירה מדרגה עליונה יותר של הנפש וכו'.

ונמצא שחיות הנפש נתפסת ומתלבשת ממש בתוך כלי הגוף ולכן מתחלק החיות הזו המתפשט ממנה ונתפס בהגוף לפי

נמצא שחיות הנפש נתפסת ומתלבשת ממש בכלי הגוף; ולכן חיות זו, המתפשטת ממנה ונתפסת בגוף, מתחלקת לפי

מהות הכלים של הגוף שלהיות כלי המוחי' [המוחין] הם נעלים יותר מכלי הגוף לכך הם מקבלים בחינה עליונה מחיות הנפש שהוא כח המח שבה והשכל כנ"ל.

טבעם של כלי הגוף: מאחר שכלי המוח נעלים מכלי הגוף, הם מקבלים מדרגה עליונה יותר של חיות הנפש — כלומר את כוח המחשבה והשכל שבה, כפי שהוזכר לעיל.

אבל מה שהוא ית' מחיה את העולמות אינו כן שאין בו בחי' התחלקות כלל ח"ו [חס ושלום] ולא שייך כלל לומר אצלו ראש וסוף כלל

אבל האופן שבו הקב"ה מחיה את העולמות אינו כך: אין בו, חלילה, שום התחלקות, ואין כלל מקום לדבר ביחס אליו על ראש וסוף,

כי הוא ראשון והוא אחרון כו' והיינו לפי שהוא ית' אינו מתלבש כלל בתוך העולמות.

כי הוא ראשון והוא אחרון וכו'. הטעם לכך הוא שהקב"ה אינו מתלבש כלל בתוך העולמות.

6 ולא כמו שהנשמה מתלבשת בגוף כנ"ל. ולהיות כן אין שייך כלל בחי' התחלקות בהיות שהוא מהווה

העולמות דההתחלקות הוא מצד ההתלבשות כנ"ל דלפי שכלי המוחי [המוחיין] נעלים יותר

ולא כפי שהנשמה מתלבשת בגוף, כפי שהוזכר לעיל. ומכיוון שכך, אין שייך כלל לומר שיש בחינת התחלקות בחיות שבה הוא מהווה את העולמות; שהרי ההתחלקות נובעת מן ההתלבשות, כפי שהוזכר לעיל: מכיוון שכלי המוח נעלים יותר,

לכן מתלבש בהם בחי' עליונה יותר כו', וזהו דוקא בבחי' החיות המתלבש בתוך הכלים שייך לומר כן.

לכן מתלבשת בהם בחינה נעלית יותר וכו'; ודבר זה ניתן לומר דווקא על חיות המתלבשת בתוך כלים.

משא"כ בו ית' שהיותו מחיה העולמות אינו ע"י שמתלבש בתוכן כלל. הלכך לא שייך כלל שום התחלקות כלל ועיקר גם בהחיות שנמשך ממנו להחיותם כיון שאינו מתלבש בתוכן.

אך אין הדבר כך אצלו יתברך, שכן הוא מחיה את העולמות שלא באמצעות התלבשות בתוכם כלל. לכן אין שייכת כלל ועיקר שום התחלקות, אפילו לא בחיות הנמשכת ממנו כדי להחיותם, מכיוון שאינו מתלבש בתוכם.

7 וזהו פי' וענין קדוש דהיינו שהוא ית' קדוש ומובדל מהעולמות דאע"פ [דאף על פי] שמחיה ומהווה אותן

מאין עכ"ז [עם כל זה] אינו מתלבש בתוכן כו'.

זהו פירושו ועניינו של "קדוש": שהוא יתברך קדוש ונבדל מן העולמות. אף שהוא מחיה אותם ומהווה אותם יש מאין, בכל זאת אינו מתלבש בתוכם וכו'.

ולפיכך אין שום שינוי והתפעלות אצלו ית' מהבריאה משא"כ הנשמה מתפעלת ממקרי הגוף לפי שמתלבשת ונתפסת בהגוף כנ"ל:

ולכן אין הבריאה גורמת בו, יתברך, שום שינוי או התפעלות; ואילו הנשמה מושפעת ממה שקורה לגוף, מפני שהיא מתלבשת בגוף ונתפסת בו, כפי שהוזכר לעיל.

8 ב ואמנם צ"ל שהרי בבריאת העולמות יש ג"כ התחלקות מדרגות אין קץ כידוע בענין השתלשלות

העולמות גבוה מעל גבוה שומר כו'. וגם בעוה"ז אנו רואים חילוקי מדרגות דצח"מ [דומם צומח חי מדבר].

2. אולם יש להבין: הרי גם בבריאת העולמות יש חלוקה לאינספור מדרגות, כידוע בענין השתלשלות העולמות — "גבוה מעל גבוה שומר" וכו'. וגם בעולם הזה אנו רואים הכדלים בין מדרגות: דומם, צומח, חי ומדבר.

וגם בכלל הוא התחלקות לג' בחי' כלליים וכמ"ש ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו שהן ג' עולמות כללים (ובהם פרטים רבים) ג"ע [גן עדן] העליון גן עדן התחתון ועוה"ז.

וגם באופן כללי יש חלוקה לשלוש מדרגות כלליות, ככתוב: "ולכבודי בראתיו, יצרתיו, אף עשיתיו". אלו הם שלושה עולמות כלליים, ובתוכם פרטים רבים: גן עדן העליון, גן עדן התחתון והעולם הזה.

והוא ממש עד"מ כהתחלקות החיות שבגוף האדם שמתחלק בכלל לג' בחי' ראש וגוף ורגל וכך העוה"ז כתיב בו והארץ הדום רגלי וג"ע [וגן עדן] התחתון הוא כמשל הגוף ששם משכן המדות בלב.

הדבר דומה ממש לחלוקת החיות שבגוף האדם, המתחלקת באופן כללי לשלוש מדרגות: ראש, גוף ורגל. וכך, על העולם הזה כתוב: "והארץ הדום רגלי"; וגן עדן התחתון דומה לגוף שבמשל, שבו נמצא מקום משכן של המדות — בלב.

9 וכך נודע דשית ספירן מקננין ביצירה. דהיינו ששם גילוי מדותיו ית' חסד כו' וגם מוחין חב"ד [חכמה בינה

ודעת] מתלבשים בהמדות כו'.

וכך ידוע ש"שס הספירות מקננות ביצירה": כלומר, שם מתגלות מדותיו יתברך — חסד וכו', וגם המוחין, חכמה, בינה ודעת, מתלבשים במדות וכו'.

וג"ע [וגן עדן] העליון שם גילוי בחי' חב"ד [חכמה בינה ודעת] עצמן דא"ס ב"ה לנשמות היושבים ונהנין מזיו והוא כמו עד"מ הראש שבו משכן השכל.

ובגן עדן העליון מתגלה בחינת חכמה, בינה ודעת עצמן של אין סוף ברוך הוא לנשמות, היושבות ונהנות מזיו השכינה; והדבר דומה, בדרך משל, לראש, שבו משכן השכל.

וא"כ מובן מזה שהחיות הנמשך ממנו ית' בהעולמות ג"כ מתחלק בתוכן לחילוקי מדרגות כמו עד"מ חיות המתפשט מהנפש בהגוף כנ"ל וההתחלקות נמשך מצד ההתלבשות בכלים.

אם כן, מובן מכאן שגם החיות הנמשכת ממנו יתברך אל העולמות מתחלקת בתוכם לדרגות שונות, ממש כמו, בדרך משל, החיות המתפשטת מן הנפש בגוף, כפי שהוזכר לעיל; והחלוקה נובעת מן ההתלבשות בכלים.

וא"כ נראה שהחיות הנמשך ממנו ית' ג"כ מתלבש בתוכם, וכן נמצא לרז"ל [לרבותינו זכרונם לברכה] בהדיא (בפ"ק [בפרק קמא] דברכות)

אם כן, נראה שגם החיות הנמשכת ממנו יתברך מתלבשת בתוכם. וכך נאמר במפורש בדברי חז"ל (בפרק הראשון של [מסכת] ברכות),

שדימו המשכת החיות ממנו ית' להעולמות לסדר המשכת החיות מהנפש בהגוף, והוא מ"ש רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] (דף י" ע"א)

שהשוו את המשכת החיות ממנו יתברך אל העולמות לסדר המשכת החיות מן הנפש אל הגוף. וזהו שאמרו חז"ל (דף י ע"א):

מה הקב"ה מלא כל העולם אף הנשמה מלאה את כל הגוף, ובמדרש תלים ע"פ ברכי "כשם שהקדוש ברוך הוא ממלא את כל העולם, כך הנשמה ממלאת את כל הגוף". ובמדרש תהלים, על הפסוק "ברכי,

נפשי אמרו מה הנפש ממלאה את הגוף כך הקב"ה ממלא את העולם, והרי ענין שהנשמה ממלאה הגוף הוא בבחי' התלבשות ותפיסה ממש כנ"ל.

נפשי", אמרו: "כשם שהנשמה ממלאת את הגוף, כך הקדוש ברוך הוא ממלא את העולם". והנה, מילוי הגוף בידי הנשמה נעשה בדרך של התלבשות ואחיזה ממש, כפי שהוזכר לעיל.

10 וא"כ מדמים כן ענין התלבשות החיות ממנו ית' בהעולמות, וזהו לכאורה הפך ממשנ"ת [ממה שנתבאר] דהוא ית' קדוש ומובדל ומח"י את העולם שלא ע"י התלבשות ח"ו [חס ושלום].

אם כך, הם מדמים לכך את התלבשות החיות ממנו יתברך בעולמות. ולכאורה, הדבר הפוך ממש ממה שנתבאר: שהוא יתברך קדוש ונבדל, ומחיה את העולם שלא באמצעות התלבשות, חס ושלום.

והוא כלל גדול בתורה וכנודע דאיהו תפיס בכולא עלמין ולית מאן דתפיס ב"י [ב"ה]. אך הענין דודאי יש בחי' חיות המתלבש בהעולמות בפנימיותם ממש ומתחלק חילוקי מדריגות כמשל התחלקות חיות הנפש שבגוף.

וזהו כלל גדול בתורה, וכידוע: "הוא תופס בכל העולמות, ואין מי שתופס בו". אך העניין הוא שאכן יש בחינה של חיות המלוכשת בעולמות, בפנימיותם ממש, והיא נחלקת לדרגות שונות, בדומה לחלוקת חיות הנפש שבגוף כמשל.

אך כללות בחי' חיות זה המתלבש בעולמות הוא רק בחי' זיו השכינה לבד זיו דוקא מבחי' הנקי שכינה. אך כללותה של בחינת חיות זו, המלוכשת בעולמות, היא רק בחינת זיו השכינה לבדה – זיו דווקא, מן הבחינה הנקראת שכינה.

11 והוא הנקי גי'כ ממכ"ע [ממלא כל עלמין]. ופי' שהחיות שנמשך ממנו ית' להתלבש בתוכיות העולמות ממש

הוא רק

וזה נקרא גם ממלא כל עלמין. כלומר, החיות הנמשכת ממנו יתברך כדי להתלבש בפנימיותם ממש של העולמות היא רק

מבחי' זיו והארה לבד מהשכינה ב"ה שבחי' זיו זה הוא הנמשך להיות ממכ"ע [ממלא כל עלמין]. ובבחי' התלבשות והתחלקות לכל עולם כפי מדרגתו בגי'ע [בגן עדן] העליון כך כו'.

מבחינת זיו והארה בלבד של השכינה, ברוך הוא; זיו זה הוא הנמשך כדי להיות ממלא כל עלמין. והוא מתלבש ומתחלק לכל עולם לפי מדרגתו: בגן עדן העליון כך, וכן הלאה.

12 והנה בחי' זיו זה שהוא בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] הוא הנקי עלמא דאתגליא בזהר. והטעם כי על בחי' זו

נאמר ומבשרי אחזה אלוה.

ובכן, בחינה זו של זיו, שהיא בחינת ממלא כל עלמין, היא המכונה בזהר "העולם הנגלה" (עלמא דאתגליא). הטעם לכך הוא שעל בחינה זו נאמר: "ומבשרי אחזה אלוה".

אחזה ממש כאלו נראה בעין ממש בבחי' גילוי. וענין ראי' [ראיה] זו הוא כמו שמבשרי אנו רואי' [רואים] שיש לנו נפש המחי' [המחיה] בשר הגוף שבהסתלקות הנפש מהגוף

"אחזה" ממש, כאילו הדבר נראה ממש לעין, בגילוי. משמעותה של ראייה זו היא כפי שמבשרי אנו רואים שיש לנו נשמה המחיה את בשר הגוף: כאשר הנשמה מסתלקת מן הגוף,

אזי נעשה הגוף פגר כאבן כנראה בלילה בעת השינה שהנשמה מסתלקת מהגוף ונשאר קיסטא דחיותא הרי שינה א' מס' [מסכת] במיתה

הגוף נעשה פגר, כאבן; כפי שניתן לראות בלילה, בשעת השינה, כשהנשמה מסתלקת מן הגוף ונשארת רק "מידת חיים מועטה". לכן השינה היא אחד משישים במיתה.

ולכן מברכים בכל בקר בעמידה משינה בא"י [ברוך אתה ה'] המחזיר נשמות לפגרים מתים כי בכל יום מתחדש החיות ונעשה בריה חדשה הרי אעפ"י [אף על פי] שאין אנו רואים בעיני ראייה מהות הנפש איך ומה היא.

לכן בכל בוקר, כשקמים מן השינה, אנו מברכים: "ברוך אתה ה', המחזיר נשמות לפגרים מתים"; שכן בכל יום החיות מתחדשת והאדם נעשה בריה חדשה. ואף שאיננו רואים בעיני ראייה את מהות הנשמה — מה היא וכיצד היא,

מ"מ נודע ונרגש לנו שהנפש מלוכשת בגוף שהרי נראה לנו פעולותיה שהגוף חי ממנה שהרי מצד עצמו הגוף הוא כאבן בהסתלק הנפש ממנו.

מכל מקום, אנו יודעים ומרגישים שהנשמה מלוכשת בגוף, שהרי פעולותיה נראות לנו: הגוף חי מכוחה. הגוף מצד עצמו הוא כאבן כשהנשמה מסתלקת ממנו.

13 וא"כ הנפש היא בבחי' גילוי ממש אצלינו שנראה לנו ענין התלבשות הנפש בגוף אע"פ [אף על פי] שאין

המהות מושג ונראה מה הוא וכך ממש אחזה אלוה

אם כן, הנשמה מתגלה לנו ממש: אנו רואים את התלבשות הנשמה בגוף, אף שעצמותה — מה היא — אינה נתפסת ואינה נראית. וכך ממש: "מבשרי אחזה אלוה":

שהרי אנו רואים בעינינו פעלו הנראה שהעולם הוא גוף גדול חי ובהכרח שיש בהם חיות המחיה אותם כמו שנודע לנו הנפש ע"י פעלה הנראה בגוף

שהרי אנו רואים בעינינו את פועלו הנראה: העולם הוא כגוף גדול וחי, ובהכרח יש בו חיות המחיה אותו, כשם שאנו מכירים את הנשמה באמצעות פעולתה הנראית בגוף.

וכמו שאנו רואים החיות שבעוה"ז כמ"כ [כמו כן] הנבראים שבעולמות העליונים רואים ג"כ ומשיגים ביתר שאת החיות המהוה אותן, וזהו ומבשרי אחזה אלוה מבשרי דוקא

וכשם שאנו רואים את החיות שבעולם הזה, כך גם הנבראים שבעולמות העליונים רואים ותופסים, ביתר שאת, את החיות המהוה אותם. וזהו "מבשרי אחזה אלוה" — "מבשרי" דווקא:

כמו שמבשרי אני מרגיש ואחזה הנפש שנתת בי כך אחזה אלוה היא התלבשות החיות בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] הנמשך מא"ס ב"ה בתוכיות העולמות ממש

כשם שמבשרי אני חש ורואה את הנשמה שנתת בי, כך "אחזה אלוה" — כלומר, את התלבשות החיות, בחינת ממלא כל עלמין, הנמשכת מאין סוף ברוך הוא אל תוך פנימיותם ממש של העולמות,

כמו שהנשמה מלאה את כל הגוף וכך חיות זה מתחלק לגי' בחי' כלליים גי'ע [גן עדן] העליון וגי'ע [וגן עדן] התחתון ועוה"ז.

כשם שהנשמה ממלאת את כל הגוף. וחיות זו מתחלקת לשלוש בחינות כלליות: גן עדן העליון, גן עדן התחתון והעולם הזה.

14 ולכן נקי' בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] עלמא דאתגליא [ועמ"ש כפי' ואתחנן ע"פ וידעת היום]. ג אך בחי' חיות זה הנמשך בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] הוא

ולכן בחינת ממלא כל עלמין נקראת "העולם הנגלה". [ועיינו במה שנכתב בפרשת ואתחנן על הפסוק "וידעת היום" ג. אך בחינת חיות זו, הנמשכת בבחינת ממלא כל עלמין, היא

רק הארה וזיו בעלמא זיו השכינה. אבל הוא ית' עצמו הוא קדוש ומובדל שאינו מתלבש ח"ו [חס ושלום] בתוך העולמות.

רק הארה וזיו בלבד, זיו השכינה. אבל הוא יתברך עצמו קדוש ומובדל, ואינו מתלבש, חס ושלום, בתוך העולמות.

15 ואף גם בחי' החיות הנמשך ממנו ית' להחיות העולמות עיקר החיות אינו מתלבש בתוכן כלל אלא מחיה ומהווה אותן שלא ע"י התלבשות וזהו בחי' סכ"ע [סובב כל עלמין].

ואף בחיות הנמשכת ממנו יתברך כדי להחיות את העולמות, עיקר החיות אינו מתלבש בתוכם כלל; אלא הוא מחיה ומהווה אותם שלא באמצעות התלבשות. זוהי בחינת סובב כל עלמין.

וזהו שנת"ל [שנתבאר לעיל] שהחיות שהוא ית' מחיה העולמות אינו כדמיון שהנפש מחיה את הגוף כי הוא ית' מחיה אותן אע"פ [אף על פי] שאינו מתלבש בתוכן רק בבחי' סובב ומקיף עליהן.

וזהו מה שהוסבר לעיל: החיות שבה ה' מחיה את העולמות אינה דומה לאופן שבו הנשמה מחיה את הגוף; שהרי ה' מחיה אותם אף שאינו מתלבש בתוכם, אלא רק מקיף וסובב אותם.

16 וההארה שנמשכת בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] הוא זיו והארה לבד מבחי' הסוכ"ע ונקי' זיו השכינה כנ"ל. והלכך אין שייך בו שום שינוי ע"י הבריאה ולא כמו הנשמה שמתפעלת ממקרי הגוף לפי שמהו"ע [שמהותו ועצמותו] מתלבשת בהגוף.

וההארה הנמשכת בבחינת ממלא כל עלמין היא רק זיו והארה מבחינת סובב כל עלמין, והיא נקראת זיו השכינה, כפי שנאמר לעיל. לכן הבריאה אינה מחוללת בו שום שינוי; זאת בניגוד לנשמה, המושפעת ממה שקורה לגוף, משום שעצם מהותה מלוכש בגוף.

17 ואי לזאת מובן שבבחי' סוכ"ע אין שייך התחלקות ראש וסוף מעלה ומטה כיון שאינו מתלבש

בהעולמות וז"ש [וזהו שכתוב]

בהתאם לכך מובן שבבחינת סוכב כל עלמין אין שייכת חלוקה לראש וסוף, למעלה ולמטה, מכיוון שהוא אינו מתלבש בעולמות. וזהו [פירוש] הכתוב,

כי נשגב שמו לבדו הודו על ארץ ושמים פי' שרק הזיו וההוד של שמו ית' הוא מתלבש בארץ ושמים להחיותם ומתחלק לחלקים

"כי נשגב שמו לבדו; הודו על הארץ והשמים". כלומר, רק הזיו וההוד של שמו יתברך מתלבשים בארץ ובשמים כדי להחיותם, ומתחלקים לחלקים,

כנ"ל, [וגם נודע דארץ ושמים נק' ג"ע [גן עדן] עליון ותחתון כידוע בפי' מי לי בשמים כו'], אבל שמו עצמו הוא קדוש ומובדל ונשגב לבדו.

כאמור לעיל. [כמו כן ידוע ש"ארץ ושמים" נקראים גן עדן העליון וגן עדן התחתון, כפי שידוע מהפירוש ל"מי לי בשמים" וכו']. אבל שמו עצמו קדוש ונבדל, והוא "נשגב לבדו".

18 וכמ"ש אין ערוך אליך פי' שא"א להיות המשכת החיות ממנו ית' בבחי' סדר ההשתלשלות עילה ועלול

וענין עילה ועלול הוא כמו שמהשכל מתהווה מדה שבלב וממדה מחשבה כו'

וכפי שנאמר: "אין ערוך אליך" — כלומר, אי אפשר שהחיות תימשך ממנו ית' בדרך של השתלשלות מסודרת של עילה ועלול. היחס של עילה ועלול הוא כמו האופן שבו מדה שבלב נוצרת מן השכל, ומן המדה נוצרת מחשבה וכו',

שמהות השכל נתפס בהמדה כו', משא"כ הוא ית' בחי' סכ"ע [סוכב כל עלמין] ואינו נתפס בהעולמות ולא כמו שהעלול משיג עילתו אלא אין ערוך לך ממש.

שמהות השכל נתפסת במדה וכו'. אבל הוא ית' הוא בחינת סוכב כל עלמין, ואינו נתפס בעולמות; ואין זה כמו שעלול משיג את עילתו, אלא "אין ערוך לך" ממש.

19 וע"ז נאמר כי נשגב שמו לבדו. ולכן כתיב אני הוי' לא שניתתי ואתה הוא קודם שנברא כו' ומשנברא

העולם הכל בשוה. וז"ש [וזהו שכתוב] אלקים חיים ומלך עולם.

על כך נאמר: "כי נשגב שמו לבדו". לכן כתוב: "אני הוי' לא שניתתי", וכן: "אתה הוא קודם שנברא [העולם]" וכו', "ומשנברא העולם" — הכול שווה. וזהו [פירוש] הכתוב: "אלקים חיים ומלך עולם".

פ"י מה שהוא אלקים חיים שנמשך ממנו חיות להיות מתלבש בכל נברא בפנימיותו ממש ולכן אלקים לשון רבים ע"ש ריבוי התחלקות החיות לכל נברא.

הפירוש הוא, שמהותו כ"אלקים חיים" היא שנמשכת ממנו חיות כדי להתלבש בכל נברא בפנימיותו ממש; ולכן "אלקים" הוא לשון רבים, על שם ריבוי ההתחלקויות של החיות לכל נברא.

20 וזהו לשון אלקים חיים כו' הנה המשכה זו בכלל הוא רק מבחי' מלך עולם. דהיינו מבחי' מדת מלכותו ית' כמ"ש מלכותך מלכות כל עולמים.

זהו הביטוי "אלקים חיים" וכו'. והנה, המשכה זו בכללותה היא רק מבחינת "מלך עולם", כלומר מבחינת מידת מלכותו יתברך, כמו שכתוב: "מלכותך מלכות כל עולמים".

ומשם נמשך ג"כ להיות סדר השתלשלות עו"ע [עילה ועלול] ומעלה ומטה כמו ראש וגוף כו' כנ"ל משא"כ מהו"ע [מהותו ועצמותו] ית' קדוש ומובדל וכמשל התפשטות

ומשם נמשכת גם השתלשלות מסודרת של עילה ועלול, ושל מעלה ומטה, כמו ראש וגוף וכו', כנזכר לעיל; ואילו הווייתו ועצמותו יתברך קדוש ומובדל. והדבר דומה להתפשטות

הממשלה והאדנות של המלך על אנשי המדינה שבממשלה זו הוא מנהיג' [מנהיגה] ואימתו עליהם הרי עצמות המלך אינו נתפס באנשי המדינה רק שמו לבד נקי עליהם

השלטון והאדנות של המלך על אנשי המדינה: באמצעות שלטון זה הוא מנהיג אותם, והם יראים ממנו; אך עצמותו של המלך אינה נתפסת באנשי המדינה, ורק שמו נקרא עליהם,

והוא ממשלתו ואימתו, וכמ"כ [וכמו כן] יובן למעלה שחיות העולמות הוא נמשך ממדת מלכותו ית' שמבחי' מלי' נמשך להיות מתפשט ומתלבש החיות כג' עולמות הנ"ל ג"ע [גן עדן] העליון ותחתון ועוה"ז.

וזהו שלטונו והמורא ממנו. וכך יובן גם למעלה: חיות העולמות נמשכת ממדת מלכותו יתברך, שמבחינת מלכות נמשכת החיות להתפשט ולהתלבש בשלושת העולמות הנזכרים לעיל — גן עדן העליון והתחתון והעולם הזה.

21 וגם באמת מובן ממשל המלוכה שבחי' ההתנשאות הוא בחי' מקיף וממעל לאנשי המדינה. וכך בחי' מלכותו ית' היא בחי' סובב ומקיף על העולמות

אכן, גם ממשל המלוכה מובן שמדרגת ההתנשאות של המלך מקיפה את בני המדינה ונמצאת מעליהם. כך גם מדרגת מלכותו יתברך היא בחינת סובב ומקיף על העולמות,

רק זיו והארה ממנה נמשך להיות מתלבש בהעולמות והוא ענין זיו השכינה שנמשך להיות כח הפועל
בנפעל ממש ואז שייך סדר השתלשלות עילה ועלול כו'

ורק זיו והארה ממנה נמשכים ומתלבשים בעולמות. זהו זיו השכינה, הנמשך להיות ממש "כוח הפועל בנפעל"; ורק
אז שייך סדר של השתלשלות עילה ועלול וכי'.

וכמש"ל [וכמה שכתוב לעיל] דאפי' [דאפילו] בחי' שמו שהוא מלכותו הוא נשגב לבדו רק הודו של שמו על
ארץ ושמים כו' וזהו אתה קדוש ושמך קדוש (וכמ"ש במ"א בד"ה לכן אמור לבני ישראל).

וכפי שנכתב לעיל, אפילו בחינת שמו, שהיא מלכותו, נשגבת לכדה, ורק הוד שמו נמצא "על ארץ ושמים" וכי'.
וזהו פירוש "אתה קדוש ושמך קדוש" (וכפי שנכתב במקום אחר, במאמר המתחיל "לכן אמור לבני ישראל").

ובזה יובן ענין די רבתי דאחד שרומז למדת מלכותו ית' כנודע וא"כ צ"ל מ"ש אח"כ בשכמל"ו [ברוך שם
כבוד מלכותו לעולם ועד] הלא כבר נרמז ענין מלכותו בדי רבתי דאחד.

ובכך יובן עניינה של הדי הגדולה שבמילה "אחד", הרומזת למידת מלכותו יתברך, כידוע. ואם כן, צריך להבין מה
נאמר אחר כך: "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" — והרי ענין מלכותו כבר נרמז בדי הגדולה שב"אחד".

אך הענין כי הדי רבתי דאחד הוא רומז על בחי' עצם מדת מלכותו ית' שהיא למעלה מההתלבשות
בבי"ע

אלא שהדי הגדולה שב"אחד" רומזת לעצם מידת מלכותו יתברך, שלמעלה מההתלבשות בכריאה, ביצירה ובעשייה;
ולכן הדי סטריין מזרח ומערב צפון ודרום הם בטלים שם במציאות שאין שם התחלקות מעלה ומטה
כנ"ל.

ולכן ארבעת הצדדים — מזרח ומערב, צפון ודרום — בטלים שם במציאות, מפני שאין שם חלוקה בין מעלה למטה,
כפי שנתבאר לעיל.

אך בחי' שם כבוד מלכותו ענין ג' תיבות אלו הוא מה שנמשך הזיו ממדת מלכותו ית' להתלבש
בתוכיות העולמות בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] ממש

אבל בחינת "שם כבוד מלכותו" — עניינן של שלוש המילים האלה הוא הזיו הנמשך ממידת מלכותו יתברך ומתלבש
בפנימיות העולמות, בבחינת ממלא כל עלמין ממש,

כח הפועל בנפעל ולהיותן נחלקים בכלל לגי' חלקים גי"ע [גן עדן] העליון והתחתון והעוה"ז בחי' בראתיו יצרתיו עשיתיו ע"כ באו ע"ז ג' תיבות והן שם כבוד מלכותו.

בתור "כוח הפועל בנפעל". ומכיוון שהעולמות מתחלקים בכללות לשלושה חלקים — גן עדן העליון, גן עדן התחתון והעולם הזה, כנגד "בראתיו, יצרתיו, עשיתיו" — לכן נאמרו לכך שלוש מילים: "שם כבוד מלכותו".

22 וזהו פי' בשכמל"ו [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] היינו שאנו ממשיכים להיות המשכות מבחי' ממכ"ע

[ממלא כל עלמין]. וז"ש [וזהו שכתוב] כי עמך מקור חיים ולא נאמר

וזהו פירוש "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד": שאנו ממשיכים שפע מבחינת ממלא כל עלמין. וזהו שכתוב "כי עמך מקור חיים", ולא נאמר

כי אתה מקור חיים שאז היה משמע שהוא ב"ה הוא המקור הנובע ממנו החיים בהשתלשלות עילה ועלול.

"כי אתה מקור חיים"; שאז היה משתמע שהוא יתברך המקור שממנו נובעים החיים באמצעות השתלשלות של עילה ועלול.

23 וזה לא יתכן כלל כנ"ל שלא היה באפשר להיות נמשך מאתו ית' סדר והדרגת השתלשלות עילה ועלול

וזה כלל אינו אפשרי, כפי שהוזכר לעיל: לא ייתכן שממנו יתברך תימשך השתלשלות מסודרת ומדורגת של עילה ועלול;

כי אלו הי' [היה] נמשך השפע ממנו בבחי' עילה ועלול לא היה כלל התהוות העולמות בבחי' גבול ומדה.

שכן אילו השפע היה נמשך ממנו בדרך של עילה ועלול, העולמות כלל לא היו מתהווים כגבול וכמידה.

לכן נאמר כי עמך מקור חיים שהמקור שנובע ממנו השתלשלות עילה ועלול הוא עמך ר"ל [רוצה לומר] שהוא דבר הטפל ובטל אצלך להיות

לכן נאמר: "כי עמך מקור חיים". המקור שממנו נמשכת השתלשלות של עילה ועלול הוא "עמך", כלומר, הוא דבר משני ובטל ביחס אליך, משום ש...

כי מקור זה הוא הנקי עלמא דאתגליא ונקי ממכ"ע [ממלא כל עלמין] שמתלבש בתוך העולמות בפנימיותם שאז שייך לומר ענין השתלשלות עילה ועלול.

המקור הזה הוא הנקרא "העולם הנגלה", והוא נקרא ממלא כל עלמין, המתלבש בתוך העולמות בפנימיותם; ברמה זו שייך לדבר על השתלשלות של עילה ועלול.

24 והרי נתי [נתבאר] שבחינת ממכ"ע [ממלא כל עלמין] הוא ענין זיו השכינה שהוא זיו והארה בעלמא וגם נמשך ע"י צמצום עצום בתחלה שיהיה הגילוי

והרי כבר הוסבר שממלא כל עלמין הוא זיו השכינה, הארה בלבד; והוא נמשך תחילה באמצעות צמצום עצום, כדי שהגילוי יהיה

רק כטפה מאוקיינוס ויותר מכן אין ערוך כו' אז אח"כ נמשך מזה מקור לבחי' השתלשלות

רק כטיפה מן האוקיינוס, ואף למעלה מזה אין ערוך וכו'; ולאחר מכן נמשך מכך מקור להשתלשלות.

והנה בחי' הזיו הוא טפל ובטל במציאות לגבי מקורו כביטול טפה א' בים אוקיינוס אילו היה הים בלי גבול

והנה, הזיו טפל ובטל במציאות לגבי מקורו, כבטלותה של טיפה אחת בים האוקיינוס אילו היה הים בלי גבול,

עד"מ וכביטול זיו השמש בשמש לכן נקי עמך כו' אבל הוא ב"ה במהו"ע [במהותו ועצמותו] מובדל בבחי' אין ערוך לך.

על דרך משל, וכבטלות זיו השמש בתוך השמש. לכן הוא נקרא "עמך" וכו'. אבל הוא יתברך, במהותו ועצמותו, מובדל בבחינת "אין ערוך לך".

25 וז"ש [וזהו שכתוב] אתה הוא ראשון ואתה הוא אחרון ומבלעדיך אין לנו מלך דהיינו אתה במהו"ע [במהותו ועצמותו] ית' הוא מובדל

וזהו [פירוש] הנאמר: "אתה הוא ראשון ואתה הוא אחרון, ומבלעדיך אין לנו מלך". כלומר, "אתה" — ה' בעצמותו ומהותו יתברך — הוא נבדל,

שהוא ראשון והוא אחרון כמ"ש לא שניתי כו' וחיות כל העולמות הוא רק מבחי' מלך וכנ"ל בפי' אלקים חיים ומלך עולם.

שהרי הוא ראשון והוא אחרון, כמו שכתוב: "אני ה' לא שניתי" וכו'; וחיות כל העולמות היא רק מבחינת "מלך", וכפי שנתבאר לעיל בפירוש "אלקים חיים ומלך עולם".

הרי מבואר ענין ופ"י קדוש שהוא לומר שהוא ית' קדוש ומובדל ומחיה העולמות שלא ע"י התלכשות בתוכיות ע"ד שהנשמה מחיה את הגוף.

הרי שהתבאר עניינה ופירושה של המילה "קדוש": לומר שהוא יתברך קדוש ונבדל, ומחיה את העולמות שלא באמצעות התלכשות בתוכיותם, כפי שהנשמה מחיה את הגוף.

26 והגם כי נת' [נתבאר] ג"כ שיש בחי' חיות אלהות המתלבש בפנימיותן כמו שהנשמה מתלבשת בגוף אך זהו רק בחי' זיו השכינה הארה דהארה

ואף שכבר הוסבר שיש חיות אלוקית המתלבשת בפנימיותם, כפי שהנשמה מתלבשת בגוף, הרי זו רק הארה של השכינה, הארה של הארה;

אבל מהו"ע [מהותו ועצמותו] נת' [נתבאר] קדוש ומובדל ואפילו בבחי' שמו נאמר כי נשגב שמו לבדו רק הודו דשמו על ארץ ושמים והוא בחי' הארה דהארה כנ"ל:

אבל מהותו ועצמותו, כפי שהוסבר, קדוש ונבדל; וגם על בחינת שמו נאמר: "שמו לבדו נשגב", ורק זוהרו של שמו הוא "על הארץ והשמים", וזוהי בחינת הארה של הארה, כפי שהוזכר לעיל.

27 ד ובזה יובן מ"ש בנזיר קדוש יהיה גדל פרע שער ראשו. וצ"ל מה ענין הקדושה לגידול השער.

4. בכך יובן הכתוב בנוגע לנזיר: "קדוש יהיה, גדל פרע שער ראשו". צריך להבין מה הקשר בין הקדושה לגידול השער.

אך הענין דהנה כתיב ועתיק יומין יתיב כו' ושער רישי' [רישיה] כעמר נקא. ופ"י עתיק יומין הוא כמ"ש המתנשא מימות עולם.

אך העניין הוא כך: נאמר "ועתיק יומין יתיב" וגו', "ושער רישיה כעמר נקא". פירוש "עתיק יומין" הוא כפי שנאמר: "המתנשא מימות עולם".

כי ימות עולם הוא בחי' המקור חיים המתלבש בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] כנודע בפ"י מ"ש ששת ימים עשה ה' ולא כתיב בששת

כי "ימות עולם" הם בחינת מקור החיים המתלבש בבחינת ממלא כל עלמין, כידוע מפירוש הכתוב "ששת ימים עשה ה'", ולא נאמר "בששת ימים";

אלא שרומז למדות עליונות המתלבשים להחיות העולמות, יום ראשון נמשך בחי' חסד ונבראו עי"ז אור ומים כו'.

אלא הדבר מרמז למדות העליונות המתלבשות כדי להחיות את העולמות: ביום הראשון נמשכה בחינת חסד, ועל ידי כך נבראו אור ומים וגו'.

28 וזהו בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] אבל מהו"ע [מהותו ועצמותו] ית' שהוא קדוש ומובדל נאמר עליו המתנשא מימות עולם שמרומם ומתנשא מלהיות מתלבש בתוכן כי אין ערוך לו כלל.

זהו המדרג של ממלא כל עלמין. אך על עצמותו ומהותו יתברך, שהוא קדוש ונבדל, נאמר: "המתנשא מימות עולם" — הוא מרומם ונעלה מכדי להיות מלובש בהם, שכן אין לו שום ערך והשוואה אליהם.

וזהו פי' עתיק יומין מלשון המעתיק הרים שנעתק ונבדל מבחי' ימות עולם [ועיין בזהר ח"ג [חלק ג'] קל"ג ב' ע"פ וחסדי מאתך כו' וכתוב ובחסד עולם כו']

וזהו פירוש "עתיק יומין", מלשון "המעתיק הרים": הוא נעתק ונבדל מבחינת "ימות עולם". [ועיינו בזהר חלק ג, קל"ג ב', על הפסוק "וחסדי מאתך" וכו', ונאמר "ובחסד עולם" וכו'];

ודף קל"ד ב' ענין ימי קדם וימי עולם ועמ"ש במ"א ע"פ ביום השמיני עצרת בפי' אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם ובד"ה השמים כסאי בענין שהתורה

ובדף קל"ד ב', בענין "ימי קדם" ו"ימות עולם". ועיינו במה שנכתב במקום אחר על הפסוק "ביום השמיני עצרת", בפירוש "אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם", ובמאמר הפותח במילים "השמים כסאי", בענין התורה

קדמה אלפים שנה לעולם] וההמשכה הנמשך ממנו להיות מקור וחיות להתהוות בחי' ימות עולם ובחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] הוא רק הארה מצומצמת שאין ערוך כלל למהו"ע [למהותו ועצמותו] ית'.

שקדמה לעולם אלפיים שנה. [וההמשכה הנמשכת ממנו להיות מקור וחיות להתהוות בחינת "ימות עולם" ובחינת ממלא כל עלמין היא רק הארה מצומצמת, שאין לה שום ערך והשוואה לעצמותו ומהותו יתברך.

29 ועי"ז נאמר ושער רישי' [רישיה] כעמר כו' שנמשלה לבקיעת השערה מהמוח. שעם היות שנמשך בהשערה חיות מהמוח כנודע שהשערה חלולה ובתוך החלל יש יניקה מהמוח.

על כך נאמר: "ושער ראשו כעמר" וכו' — הדבר נמשל לשערה הבוקעת מן המוח. אף שנמשכת בשערה חיות מן המוח, כידוע שהשערה חלולה, ובתוך החלל יש יניקה מן המוח,

עכ"ז [עם כל זה] הוא רק מותר מוחין וחיות מצומצם במאד עד שאינו נוגע כלל לחיות המוחין עד

בכל זאת, אין זו אלא בחינת מותר מוחין וחיות מצומצמת מאוד, עד שאינה נוגעת כלל לחיות המוחין, עד כדי כך

שבהחתך השערה לא יכאב למוח כלל, כך עד"מ א"א להמשיל משל אחר לבחי האור והחיות הנמשך

ממהו"ע [ממהותו ועצמותו] ית' להיות מקור לבחי ממכ"ע [ממלא כל עלמין] הנקרא מקור חיים.

שכאשר גוזרים את השערה, המוח אינו חש כאב כלל. כך, בדרך משל, אי אפשר להציע משל אחר לבחינת האור והחיות הנמשכים מעצמותו ומהותו ית', כדי להיות מקור לבחינת ממלא כל עלמין, הנקראת "מקור חיים",

רק כמו בחי שערה לפי שמזה המשל מוכן איך שאע"פ [שאף על פי] שנמשך ממנו הארה זו עכ"ז [עם כל זה]

הוא קדוש ומובדל לגמרי

אלא משל השערה בלבד; שכן מן המשל הזה מוכן שאף שהארה זו נמשכת ממנו, בכל זאת הוא קדוש ומובדל לחלוטין;

כי השערה אינו נוגע כלל למהות ועצם המוח עד"מ וכך זו ההארה אינו נוגע כלל למהו"ע [למהותו]

ועצמותו ית'

שהרי השערה אינה נוגעת כלל, על דרך משל, במהות ובעצמות המוח; וכך הארה זו אינה נוגעת כלל בעצמותו ומהותו ית',

שהוא בעצמו קדוש ומובדל לגמרי ורק בחי הארה מצומצמת הנמשלה לשערות נמשכת להיות מקור

להתהוות מקור חיים וממכ"ע [וממלא כל עלמין].

שהוא עצמו קדוש ומובדל לחלוטין, ורק הארה מצומצמת, הנמשלת לשערות, נמשכת להיות מקור להתהוות "מקור חיים" וממלא כל עלמין.

30 ולכן יש שייכות ענין הקדושה לבחי שערות. דווקא השערה מורה על ענין הקדושה דהא בהא תליא

דלהיותו קדוש ומובדל א"א להיות ממנו ההמשכה רק ע"י בחי שערות דוקא.

לכן יש קשר בין קדושה לשערות. דווקא השערה מעידה על ענין הקדושה, שכן הדברים תלויים זה בזה: מכיוון שהוא קדוש ונבדל, ההמשכה ממנו יכולה לבוא רק באמצעות בחינת שערות.

ולכן בבחי' שערות אלו תלוי קדושה העליונה שהרי נמשכו מבחי' קדוש ומובדל בחי' סכ"ע [סובב כל עלמין] שא"א להיות משם שום המשכה בפנימית רק ע"י שערות כו'

לכן הקדושה העליונה תלויה בשערות אלה, שכן הן נמשכות מבחינת הקדוש והנבדל — בחינת סובב כל עלמין — שממנה לא תיתכן שום המשכה פנימית אלא באמצעות שערות וכו'.

משא"כ מבחי' החיות דממכ"ע [דממלא כל עלמין] הנמשך ומתלבש בתוכיות העולמות דשם שייך ענין התלבשות והשתלשלות עילה ועלול, ומבואר למעלה דענין התלבשות והשתלשלות הוא שנתפס המהות העילה בהעלול

לעומת זאת, בחינת החיות של ממלא כל עלמין נמשכת ומתלבשת בפנימיות העולמות, ושם שייכים התלבשות והשתלשלות של עילה ועלול. כפי שהתבאר למעלה, התלבשות והשתלשלות פירושן שמהות העילה נתפסת בעלול,

כמו התלבשות השכל במדה או אפילו כהתלבשות הנשמה בגוף. ע"כ אין צ"ל משם ההמשכה ע"י בחי' שערות דוקא.

כמו התלבשות השכל במידה, או אפילו התלבשות הנשמה בגוף. לכן אין צורך שההמשכה משם תבוא דווקא באמצעות בחינת שערות.

דהא ענין השתלשלות זו הוא הפך מבחי' שערות. שהשערה מורה על ההמשכה שבצמצום עצום עד שאין ערוך כלל להמקור.

שהרי השתלשלות זו הפוכה מבחינת שערות: השערה מבטאת המשכה שבאה בצמצום עצום, עד שאין לה שום ערך למקור.

אלא שם שייך המשל מהתלבשות הנשמה בגוף. או כמו התלבשות השכל בכח המעשה שביד כו'.

אלא שם מתאים המשל של התלבשות הנשמה בגוף, או של התלבשות השכל בכוח המעשה שביד וכו'.

31 ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] שער באשה ערוה כי אשה רומז לבחינת החיות המתלבש בעולמות שהוא בחינת נוקבא כנודע.

לכן אמרו חז"ל: "שער באשה ערוה", מפני ש"אשה" רומזת לבחינת החיות המתלבשת בעולמות, שהיא בחינת נוקבא, כידוע.

וע"כ כשנמשך משם ההמשכה בבחינת צמצום עצום ע"ד הנ"ל בבחי' שיערה יוכל להיות מזה יניקת החיצונים מחמת ריבוי הצמצומים

לכן, כאשר ההמשכה נמשכת משם בדרך של צמצום עצום, כמתואר לעיל, בבחינת שיערה, יכולים הכוחות החיצוניים לינוק ממנה, בגלל ריבוי הצמצומים.

ולכן הוזהרו הלויים ג"כ להעביר תער כו' להיותם מבחי' גבורות בעצמם ע"כ כשימושך מהם השפע ע"י שערות וצמצומים יהיה יניקת החיצונים

לכן גם הלויים נצטוו "להעביר תער" וכו': מאחר שהם עצמם שייכים לבחינת הגבורות, הרי שכאשר השפע היה נמשך מהם באמצעות שערות וצמצומים, היו הכוחות החיצוניים יונקים ממנו.

(ועיין מ"ש מזה סד"ה ויקח קרח ובד"ה כי תצא בענין וגלחה את ראשה ובד"ה שרי אשתך. ועיין בפ' ויחי דרי"ז א' ועד לא גליש כו'.

(וראו מה שנכתב על כך בסוף המאמר המתחיל "ויקח קרח", ובמאמר המתחיל "כי תצא", בעניין "וגלחה את ראשה", ובמאמר המתחיל "שרי אשתך". וראו גם בפרשת ויחי, דף רי"ז ע"א, "ועד לא גליש" וכו').

ובמק"מ [ובמקדש מלך] ובזוהר [הרקיע] שם ועיין בפ' אחרי ד"ס ע"כ ובפ' נשא דקמ"ב א' ועיין בספר נשמת דוד על שה"ש [שיר השירים] בפסוק שערך כעדר העזים פ"י שאין לחיצונים שום אחיזה בשערותיה כו' ע"ש.

וכן במקדש מלך ובזוהר הרקיע שם. וראו בפרשת אחרי, דף ס' ע"ב, ובפרשת נשא, דף קמ"ב ע"א. וראו גם בספר נשמת דוד על שיר השירים, בפירוש הפסוק "שערך כעדר העזים", שמסביר שאין לכוחות החיצוניים שום אחיזה בשערותיה וכו'; עיינו שם.

וכ"מ [וכן משמע] ממ"ש במ"א בשם התיקונים בפ"י ודלת ראשך כארגמן הם טעמי תורה והם שערות דנוקבא שמהם נמשך התגלות טעמי תורה בהיכלות דבריא ופ"י כארגמן גווי דכלילן בגו גווי כמ"ש באדרא קמ"א ב' ובאדר"ז [ובאדרא זוטא] דרצ"ו א' ולכאורה זהו סותר למאמרים הנ"ל.

וכך משתמע גם ממה שנכתב במקום אחר בשם התיקונים, בפירוש "ודלת ראשך כארגמן": אלו טעמי התורה, והם שערותיה של נוקבא, שמהן נמשכת התגלות טעמי התורה להיכלות דבריא. פירוש "כארגמן" הוא "גוונים הכלולים בתוך גוונים", ככתוב באדרא, דף קמ"א ע"ב, ובאדרא זוטא, דף רצ"ו ע"א. ולכאורה הדבר סותר את המאמרים הנזכרים לעיל.

אך הענין כמ"ש בזהר הרקיע פי' ויחי שם שכשהנוק' [שכשהנוקבא] היא למעלה באצילות אז אין שום יניקה לחיצונים משערותיה אבל כשהנוק' [כשהנוקבא] למטה בבריאה בסוד הקליפות אז הם יונקים מהשערות אלא הענין הוא, ככתוב בזהר הרקיע בפרשת ויחי שם: כאשר נוקבא למעלה, באצילות, אין לכוחות החיצוניים יניקה כלל משערותיה; אך כאשר נוקבא למטה, בבריאה, בסוד הקליפות, הם יונקים מן השערות.

וזהו שערך כעדר העזים שגלשו מהר גלעד גלעד הוא ענין עד הגל הזה שהוא הפרסא המפסקת בין העולמות וכמ"כ [וכמו כן] יש פרסא מפסקת בין אצילות לבריאה כו' ועי"ז הוא שאין לחיצוני שום אחיזה בשערותיה

וזהו "שערך כעדר העזים שגלשו מהר גלעד": "גלעד" הוא ענין "עד הגל הזה", שהיא הפרסא המבדילה בין העולמות. וכך יש גם פרסא המבדילה בין אצילות לבריאה וכו'. ועל ידי כך אין לכוחות החיצוניים שום אחיזה בשערותיה.

וזהו שגלשו שפי' כתרגומו גליש תרגום קרח. דהיינו כאלו נקרחו ואין שם שערות כלל כך אין להם אחיזה מהשערות כו' וזה נעשה ע"י בחי' הר הגלעד

וזהו [פירוש] "שגלשו", שפירושו לפי התרגום: "גליש" הוא תרגום של "קרח". כלומר, כאילו נעשו קרחים ולא היו שם שערות כלל; כך אין להם אחיזה בשערות וכו'. והדבר נעשה באמצעות בחינת הר הגלעד,

והוא ע"ד צדיקים נדמה להם כהר ועמך כולם צדיקים פי' שכל איסור קטן נדמה להם כהר ומסך מבדיל בינו לבין קונו ועי"ז לא ימשך אחר הגשמיות וכמ"ש במ"א ע"פ זה דהסבי עיניך כו'

וזה על דרך "לצדיקים נדמה להם כהר", ו"ועמך כולם צדיקים" — כלומר, כל איסור קטן נדמה להם כהר וכמסך המבדיל בין האדם לבין קונו, ובכך הוא לא ימשך אחר הגשמיות. וכמו שכתוב במקום אחר על הפסוק הזה: "הסבי עיניך" וכו',

שערך כעדר כו' ועי"ז נמשך ג"כ למעלה בחי' שגלשו מהר הגלעד הנ"ל ועמ"ש מענין הפרסא בד"ה והבדילה הפרוכת שיש כמה בחי' פרסא בין עולם לעולם שמונע יניקת החיצונים כו' ע"ש וכנ"ל)

"שערך כעדר" וכו'. ובכך נמשכת גם למעלה בחינת "שגלשו מהר הגלעד" הנזכרת לעיל. ועיין במה שכתוב בענין הפרסא במאמר המתחיל "והבדילה הפרוכת", שיש כמה בחינות של פרסא בין עולם לעולם, המונעות מהחיצונים לינוק וכו'; עיין שם, וכאמור לעיל.)

משא"כ מבחי' סוכ"ע הקדוש ומובדל שא"א להיות משם השתלשלות עילה ועלול ע"כ א"א להיות
ההמשכה אלא ע"י בחי' שיערה דוקא.

אבל מבחינת סוכב כל עלמין, שהיא קדושה ומובדלת, אי אפשר שתהיה ממנה השתלשלות של עילה ועלול; לכן
ההמשכה יכולה להיות רק באמצעות בחינת שיערה דוקא.

ובשערות אלו תלוי הקדושה עליונה דוקא שהוא מקור להתהוות בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] כנ"ל
ולחיות שענין הנזירות כי יפליא להזיר,

ובשערות אלו תלויה דווקא הקדושה העליונה, שהיא מקור להתהוות בחינת ממלא כל עלמין, כנזכר לעיל. ומכיוון
שענין נזירות הוא "כי יפליא להזיר",

הנה ע' נין מצוה זו רומז למעלה מעלה דהיינו שהנזיר עולה למקום גבוה ודומה לעליון

הרי שמצוה זו רומזת למעלה נעלה ביותר: הנזיר עולה למקום גבוה ודומה לעליון

(כמ"ש בזהר פ' נשא דקכ"ז ע"ב ובלק"ת [ובלקוטי תורה (להאריז"ל)] שם בטעמי מצות ובז"ה [ובזהר הרקיע] פ'
ויחי שם) ע"כ נאמר בו קדוש יהיה גדל פרע כו':

(כמו שכתוב בזהר, פרשת נשא, דף קכז ע"ב, ובליקוטי תורה של האריז"ל שם, בטעמי המצוות, ובזהר הרקיע,
פרשת ויחי, שם); לכן נאמר עליו: "קדוש יהיה, גדל פרע" וכי.

32 ה' וזהו ענין הכת הא' האומרים קדוש והם מבחי' השרפים כמבואר בפסוק ובגמ' [ובגמרא] דחולין שם
והענין שהם בחי' מלאכים עליונים שבעולם הבריאה ששם מתגלה בחי' חב"ד [חכמה בינה ודעת] להיות
הנשמות ומלאכים משיגים גדולת א"ס ב"ה.

5. וזהו עניינה של הקבוצה הראשונה, האומרת "קדוש": היא מבחינת השרפים, כפי שמוסבר בפסוק ובגמרא
במסכת חולין שם. כלומר, מדובר במלאכים העליונים שבעולם הבריאה, שבו מתגלות חכמה, בינה ודעת, כך
שהנשמות והמלאכים יכולים להשיג את גדולתו של אין סוף ברוך הוא.

33 וכנז"ל [וכנזכר לעיל] בענין בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] שמתחלק החיות בכלל לגי' בחי' ג"ע [גן עדן] העליון
וג"ע [וגן עדן] התחתון ועוה"ז דוגמת ראש וגוף ורגלים ע"כ השרפים

כפי שהוזכר לעיל בענין בחינת ממלא כל עלמין, החיות מתחלקת בכללותה לשלוש בחינות: גן עדן העליון, גן עדן
התחתון והעולם הזה, בדומה לראש, גוף ורגליים. לכן השרפים,

שהם מבחי' עולם הבריאה ששם הגי'ע [הגן עדן] העליון הם משיגים גדולת אי"ס ב"ה ועיקר ההשגה הוא זה איך

שהם מבחינת עולם הבריאה, שבו נמצא גן עדן העליון, משיגים את גדולתו של אין סוף, ברוך הוא. ועיקר ההשגה הוא כיצד

שהוא ית' קדוש ומובדל בבחי' אין ערוך אליו ב"ה ומקור המשכת החיות ממנו ית' להיות בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] הוא רק ע"י צמצום עצום בבחי' שיערה כנ"ל.

הוא יתברך קדוש ונבדל, ואין ערוך אליו, ברוך הוא; ומקור המשכת החיות ממנו יתברך, כדי להיות בבחינת ממלא כל עלמין, הוא רק באמצעות צמצום עצום, כעין שיערה, כפי שהוזכר לעיל.

34 ומבחי' המקור הנק' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] הוא שנמשך ומתגלה כל השגות אלהות שבעולמות עליונים ותחתונים וג"ע [וגן עדן] העליון כו'.

ומבחינת המקור הנקרא ממלא כל עלמין נמשכות ומתגלות כל ההשגות באלוקות שבעולמות העליונים והתחתונים ובגן עדן העליון כו'.

אבל הוא ית' עצמו קדוש ומובדל ולית מחשבה תפיסא ביה כלל. והחיות שהוא ית' מחי' אותן שלא ע"י צמצומים הנק' סוכ"ע א"א כלל להתלבש בתוכיותן רק בבחי' מקיף והעלם.

אבל הוא יתברך עצמו קדוש ונבדל, ו"לית מחשבה תפיסא ביה כלל" — שום מחשבה אינה יכולה להשיג אותו כלל. והחיות שבה הוא יתברך מחיה אותם בלי צמצומים, הנקראת סוכב כל עלמין, אינה יכולה להתלבש כלל בפנימיותם, אלא רק בבחינת מקיף ובהעלם.

ולכן כתיב לא שניתי ואין בו שום התחלקות מעלה ומטה. וע"ז נאמר אני ראשון ואני אחרון כנ"ל.

ולכן כתוב "אני ה' לא שניתי", ואין בו שום חלוקה בין מעלה למטה. ועל כך נאמר "אני ראשון ואני אחרון", כנזכר לעיל.

35 והנה ע"י התכוננותם והשגתם בזה אזי הם מתלהבים ומתלהטים בתשוקה ורשפי אש לאסתכלא ביקרא דמלכא בבחי' סוכ"ע שהוא קדוש ומובדל ולכן נק' שרפים ע"ש [על שם] הרשפי אש והתשוקה הנפלאה.

כעת, באמצעות ההתכוננות וההשגה שלהם בעניין זה, הם מתלהבים ובווערים בכמיהה ובניצוצות אש, "להביט בכבוד המלך", בבחינת סוכב כל עלמין, שהוא קדוש ומובדל. לכן הם נקראים שרפים, על שם ניצוצות האש והכמיהה הנפלאה.

וזהו שאומרים קדוש פעם אי הוא שיש להם רצון אי ליכלל בבחי' סוכי' כו' ולכן נאמר עליהם שרפים עומדים ממעל לו.

אמירתם "קדוש" פעם אחת מבטאת רצון אחד: להיכלל בבחינת סובב כל עלמין וכו'. לכן נאמר עליהם: "שרפים עומדים ממעל לו".

36 ומבואר לעיל הקושיא איך שייך לומר על הנברא שעומד ממעל לשכינה כביכול. והענין דישעיה אמר ואראה את אד' יושב על כסא רם כו' שרפים עומדים ממעל לו.

לעיל הוצגה השאלה: איך אפשר לומר על נברא שהוא עומד מעל השכינה, כביכול? הביאור הוא שישעיהו אמר: "ואראה את אדני יושב על כסא רם" וכו', "שרפים עומדים ממעל לו".

ופי' שם אד' הוא בחי' מדת מלכותו ית' והנה ישעיי' [ישעיה] לא השיג בחי' מדת מלכותו

שם אדני הוא בחינת מידת מלכותו ית'. והנה, ישעיהו לא השיג את בחינת מידת מלכותו

כמו שהיא עדיין למעלה מהתלבשות בעולמות שהוא בחי' ד' רבתי דאחד כנ"ל שם לא השיג ישעיי' כלל [ישעיה]

כפי שהיא עדיין למעלה מהתלבשות בעולמות, שהיא בחינת הדי' הגדולה של "אחד", כנזכר לעיל; את הבחינה הזאת ישעיהו לא השיג כלל

(זולתי על משה רבינו ע"ה אמרז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] שהראהו קשר של תפילין וידוע דקשר זה הוא בחי' ד' והיינו ד' רבתי דאחד)

(מלבד משה רבנו עליו השלום, שעליו אמרו רבותינו ז"ל שהראה לו את קשר התפילין; וידוע שקשר זה הוא בחינת ד', כלומר הדי' הגדולה של "אחד").

רק השגתו היתה בבחי' מדת מלכותו כמו שהיא מלובשת בעולמות בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] שזהו ענין שם כבוד מלכותו.

אלא השגתו הייתה בבחינת מידת מלכותו כפי שהיא מלובשת בעולמות, בבחינת ממלא כל עלמין, וזהו ענין "שם כבוד מלכותו".

וז"ש [וזהו שכתוב] ישעיה ראיני את אדי יושב על כסא כוי דהיינו כשנמשך להתלבש בעולם הבריאה הנקי כסא כנודע וזהו אתה גבור לעולם אדי שצ"ל תחלה גבורות וצמצומים. עד שימשך להיות בבחי' אדי.

וזהו שאמר ישעיהו: "ראיתי את אדני יושב על כיסא" וכו', כלומר, כאשר היא נמשכת להתלבש בעולם הבריאה, הנקרא "כיסא", כידוע. וזהו "אתה גיבור לעולם אדני": תחילה צריכות להיות גבורות וצמצומים, עד שהיא נמשכת להיות בבחינת אדני;

דהיינו ענין דאנת אשתמודע אדון על כולא והוא כי מבחי' זו נמשך להיות התהוות בי"ע בבחי' התחלקות ומתלבש החיות בכל אחד לפי ערכו.

כלומר, עניין "אנת אשתמודע אדון על כולא". מבחינה זו נמשכת התהוותם של בי"ע בבחינת התחלקות, והחיות מתלבשת בכל אחד לפי ערכו;

שזהו ע"י גבורות וצמצומים תחלה לצמצם האור והחיות עד שיהיה יכול להתלבש כהעולמות ושיתהוו בבחי' גבול ומדה

וזה נעשה תחילה באמצעות גבורות וצמצומים, כדי לצמצם את האור והחיות עד שיוכלו להתלבש בעולמות, והעולמות יתהוו בבחינת גבול ומידה

(וע' במק"מ [במקדש מלך] ר"פ בראשית וז"ל [וזה לשונן] מצאתי בדברי האריז"ל [האר"י זכרוננו לברכה] שנקודת המלי' היורדת לבריאה נקי בשם אדני"), וע"ז אמר שרפים עומדים ממעל לו.

(ועיינו במקדש מלך בתחילת פרשת בראשית, שם נאמר: "מצאתי בדברי האריז"ל, שנקודת המלכות היורדת לבריאה נקראת בשם אדני"). ועל כך נאמר: "שרפים עומדים ממעל לו";

כלומר כאלו הן למעלה מבחי' שם אדני שהוא בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין]. מפני שעיקר תשוקתם להשיג בחי' סוכ"ע הנקי קדוש.

כלומר, כביכול הם למעלה מבחינת שם אדני, שהיא בחינת ממלא כל עלמין, מפני שעיקר תשוקתם היא להשיג את בחינת סוכ"ע כל עלמין, הנקראת "קדוש".

דהיינו שתשוקתם לצאת מהגבלתם וצמצומם מכח הפועל האלקי המחיה אותן בבחי' צמצום מבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] ולהדבק בבחי' סוכ"ע ולהיות כי אל אשר רוחם פונה בתשוקתם יקרא בשם עומד שם

דהיינו, הם משתוקקים לצאת מהגבלתם וצמצומם, שנגרמים מכוח הפועל האלקי המחיה אותם באופן מצומצם מבחינת ממלא כל עלמין, ולהידבק בבחינת סוכב כל עלמין. ומכיוון שהם נקראים בשם המקום שאליו פונה רוחם בתשוקתם,

וזהו שהשרפים עומדים בתשוקתם ממעל לו לשם אדני ר"ל [רוצה לומר] שתשוקתם לבחי' סוכ"ע וזהו שאומרים קדוש פ"א. ועמ"ש מענין שרפים עומדים בד"ה שחורה אני ונאווה.

וזהו שהשרפים "עומדים" בתשוקתם "ממעל לו", למעלה משם אדני, כלומר, תשוקתם היא לבחינת סוכב כל עלמין. וזהו שהם אומרים "קדוש" פעם אחת. ועיינו במה שנכתב בעניין "שרפים עומדים" במאמר המתחיל "שחורה אני ונאווה".

והנה האדם הוא עולם קטן ויש בו ג"כ הג' בחי' של ג' כתות המלאכים הנ"ל

והנה האדם הוא עולם קטן, וגם בו יש שלוש בחינות, כנגד שלוש כתות המלאכים שנזכרו לעיל,

(כי המלאכים כל א' הוא בחי' פרטית אבל האדם כלול מכל העולמות ולכן נאמר בו נעשה אדם לשון רבים כמ"ש במ"א באריכות), וזו

(כי כל מלאך הוא בחינה פרטית, ואילו האדם כלול מכל העולמות; לכן נאמר עליו "נעשה אדם" בלשון רבים, כפי שהוסבר במקום אחר בהרחבה). וזו

הבחי' של הכת א' מהשרפים האומרים קדוש פעם א' שתשוקתם לאסתכלא ביקרא דמלכא ומתלהטים ברשפי אש כו'

בחינת הכת הראשונה של השרפים, האומרים "קדוש" פעם אחת, שתשוקתם "לאסתכלא ביקרא דמלכא" והם מתלהטים ברשפי אש כו',

ישנה ג"כ בהאדם והוא בחי' יסוד האש שבלב כי כמו שהגוף האדם מורכב מד' יסודות גשמיים. וכן הנה"ב [הנפש הבהמית] מורכבת מד' יסודות רוחניים דנוגה.

קיימת גם באדם, והיא בחינת יסוד האש שבלב. כשם שגוף האדם מורכב מארבעה יסודות גשמיים, כך גם הנפש הבהמית מורכבת מארבעה יסודות רוחניים של נוגה,

כך גם הנפש האלהית כלולה ומורכבת מדי יסודות רוחניים דקדושה האלקית (כמ"ש בסש"ב [בספר של בינונים] ח"א [חלק א'] פ"ג [פרק ג']). ומשכן יסוד המים הוא במוח ויסוד האש הוא בלב.

כך גם נפש האלקית מורכבת מארבעה יסודות רוחניים של קדושה אלקית, כפי שנכתב בספר של בינונים, חלק א', פרק ג'. מקום משכנו של יסוד המים הוא במוח, ושל יסוד האש — בלב.

והנה ענין מזיגות הדי יסודות אינן שוים בכל אדם שיש שיסוד המים בו בתגבורת יותר ויש שבו יסוד האש מתגבר יותר.

והנה, תערובת ארבעת היסודות אינה שווה אצל כל אדם: אצל אדם אחד יסוד המים דומיננטי יותר, ואצל אדם אחר יסוד האש גובר יותר.

37 והוא כמו למשל הגחלים שיש גחלים בוערות שהאש מתלהט בהן בגילוי ויש גחלים עוממות שאין מתלהט בהן האש כ"א יש בהם רק ניצוץ אי בהעלם.

הדבר דומה, למשל, לגחלים: יש גחלים בוערות, שהאש שבהן לוחטת בגלוי, ויש גחלים עוממות, שהאש אינה לוחטת בהן, אלא יש בהן רק ניצוץ אחד, בהעלם.

אך עכ"ז [עם כל זה] כיון שעכ"פ [שעל כל פנים] יש בהם ניצוץ אי לזאת כשמנפחים את הניצוץ שבהם בחזקה אזי הוא מתלהט בהגחלת בבחי' גילוי כו'.

אף על פי כן, מאחר שיש בהן בכל זאת ניצוץ אחד, כאשר נושפים בחוזקה על הניצוץ שבהן, הוא מלבה את הגחלת והאש מתלהטת בה בגלוי וכו'.

כמ"כ [כמו כן] הוא ג"כ בענין נפש האלהית שבאדם שיש שיסוד האש האלהי שבלבו הוא מתגבר יותר בבחי' גילוי כמשל גחלים בוערות כו'

כך גם בנוגע לנפש האלקית שבאדם: אצל אדם אחד יסוד האש האלקי שבלבו מתגבר יותר וניכר בגלוי, בדומה לגחלים בוערות שבמשל וכו';

ויש שיסוד האש האלהי שבלבו הוא בהעלם שהוא כמו גחלים עוממות שרק ניצוץ אי יש בהם ובבחי' העלם אבל ניצוץ אי יש בכל אחד ואחד מישראל.

ואצל אדם אחר יסוד האש האלקי שבלבו נמצא בהעלם, כמו גחלים עוממות שיש בהן רק ניצוץ אחד, וגם הוא בהעלם. אבל ניצוץ אחד יש בכל אחד ואחד מישראל.

38 ולזה הוא העצה לנפחו בחזקה שאז מתלהט ומתלהב ומתפשט בהגחלת כולו בבחי' גילוי וכמ"כ [וכמו כן] כנפש האלהית שבאדם שצריכים להבעיר הניצוץ שיש ביסוד האש שבלב שיתגלה בבחי' גילוי ע"י שמנפחים בו.

לשם כך הפתרון הוא לנשוף עליו בחוזקה, ואז הוא מתלקח ומתלהט ומתפשט בכל הגחלת כולה, בגלוי. כך גם כנפש האלקית שבאדם: יש ללכות את הניצוץ שביסוד האש שבלב, כדי שיתגלה בגלוי כאמצעות הנשיפה עליו.

והוא כל סדר התפלה עד ק"ש [קריאת שמע] שהוא מתבונן בגדולתו ית' איך שאמר והיה העולם אומר ועושה כו'.

זהו כל סדר התפילה עד קריאת שמע: האדם מתבונן בגדולתו יתברך, בכך ש"אמר והיה העולם", "אומר ועושה" וכי'.

שזו ההתבוננות שבתפלה עד בכל לבבך שבק"ש [שבקריאת שמע] הוא הכל בבחי' הניפוח שמנפחים את הניצוץ של יסוד האש האלהי שבלבבו שתאיר בבחי' גילוי בלב כו'.

שהרי התבוננות זו שבתפילה, עד "בכל לבבך" שבקריאת שמע, כולה בבחינת נשיפה: נושפים על הניצוץ שביסוד האש האלקית שבלבו, כדי שיאיר בגלוי בלב וכי'.

39 ובבכל לבבך שבק"ש [שבקריאת שמע] מתגלה הניצוץ של יסוד האש האלהי בלב בבחי' גילוי שמתלהט ומתלהב בתשוקה ורשפי אש אליו ית'.

וב"בכל לבבך" שבקריאת שמע מתגלה בגלוי ניצוץ יסוד האש האלקית שבלב: הוא בוער ומתלהט בכמיהה ובהבזקי אש אליו יתברך.

וזהו ונקדשתי בתוך בניי [בני ישראל] פי תוך בניי [בני ישראל] הוא נקודה הפנימי [הפנימיות / הפנימית] של הלב של כאו"א [כל אחד ואחד] מישראל

וזהו [פירוש] "ונקדשתי בתוך בני ישראל": "בתוך בני ישראל" היא הנקודה הפנימית שבלבו של כל אחד ואחד מישראל;

ושם בתוך נקודה פנימית הלב ונקדשתי להיות לבם בוער ברשפי אש ואהבה עזה לאסתכלא ביקרא דמלכא שהוא ית' קדוש ומובדל ואין ערוך אליו כלל.

ושם, בתוך הנקודה הפנימית שבלב, "ונקדשתי": לבם בוער בהבזקי אש ובאהבה עזה, "להסתכל ביקרא דמלכא" — להביט בכבוד המלך, שהוא יתברך קדוש ונבדל, ואין ערוך אליו כלל.

ע"כ יהיה נתפס התשוקה אליו ית' על ידי ההתבוננות איך שהוא ית' קדוש כו' בתוך פנימית נקודת הלב שהוא ענין אמירת הקדוש דכת הא'.

לכן הכמיהה אליו יתברך, המתעוררת מתוך ההתבוננות בכך שהוא יתברך קדוש וכו', נאחזת בנקודה הפנימית שכלב; וזהו המקביל באדם לאמירת "קדוש" אחת של הכת הראשונה.

ובאדם הוא בחי' האהבה דבכל לבבך דהיינו גילוי פנימית הלב בבחי' גילוי ממש להיות הלב מלא וגדוש מאהבת ה' בבחי' כלות הנפש כמ"ש נכספה וגם כלתה נפשי כו'

ובאדם זו בחינת האהבה של "בכל לבבך": כלומר, פנימיות הלב מתגלה ממש, עד שהלב מלא וגדוש באהבת ה', בבחינת כלות הנפש, כמו שכתוב: "נכספה וגם כלתה נפשי" וכו'.

(וגם הטעם שנק' תוך דכבר נת"ל [נתבאר לעיל] שחיות הנפש המתלבש בגוף נחלק לג' מדרגות היינו ראש גוף רגלים והם ג' בחי' ראש תוך סוף א"כ הלב הוא בחי' תוך וזהו ונקדשתי בתוך כו'

(וגם הטעם לכך שהיא נקראת "תוך": הרי כבר נתבאר שחיות הנפש המתלבשת בגוף מתחלקת לשלוש מדרגות — ראש, גוף ורגליים, והן שלוש בחינות: ראש, תוך וסוף; ואם כן, הלב הוא בחינת תוך. וזהו "ונקדשתי בתוך" וכו':

שיגע בתוך לבבו ממש וכמ"ש ולעבדו בכל לבבכם וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] עבודה שכלב זו תפלה. אך עיקר פי' בתוך היינו בתוכיות ופנימיות הלב וכמ"ש בד"ה ה' לי בעוזרי בענין פי' קליטה שיהיה נקלט תוך תוכו ופנימיותו.

שהדבר יגע ממש בתוך לבבו, כמו שכתוב: "ולעבדו בכל לבבכם", וחכמינו זכרונם לברכה אמרו: "עבודה שכלב — זו תפילה". אך עיקר פירוש "בתוך" הוא בתוך תוכו ובפנימיותו של הלב, כמו שכתוב בדרוש המתחיל "ה' לי בעוזרי", בעניין פירוש "קליטה" — שהדבר ייקלט בתוך תוכו ובפנימיותו.

ועוד פי' ונקדשתי בתוך בני [בני ישראל] ונקדשתי ממש וכמ"ש בזהר פקודי דרל"א ע"א דכד אתקדש שמיה באתגליא שמיה דאתכסיא אסתלק על כורסי יקריה דכתיב ונקדשתי כו' ע"ש ופי' אסתלק שנמשך ממקום גבוה יותר וזהו פי' ונקדשתי והענין כמ"ש במ"א בד"ה צאינה וראינה.

ועוד פירוש ל"ונקדשתי בתוך בני ישראל": "ונקדשתי" ממש. וכמו שכתוב בזהר, פקודי, דף רל"א ע"א: "כאשר מתקדש שמו בגלוי, שמו הנסתר עולה על כיסא כבודו, כמו שכתוב: 'ונקדשתי' וכו'"; עיינו שם. ופירוש "עולה" הוא שנמשך ממקום גבוה יותר, וזהו פירוש "ונקדשתי". והעניין הוא כמו שכתוב במקום אחר, בדרוש המתחיל "צאינה וראינה",

כפי' לא זו מחבבה עד שקראה אמי שהוא כמ"ש שאו ידיכם קדש וברכו את הוי' שהצדיקים הם הממשיכים בחי' קדש מקדש העליון שלמעלה מעלה מבחי' קדוש בוי' והיינו ע"י נשיאות ידיהם

ביחו"ע [ביחודא עילאה] ויחו"ת [ויחודא תתאה] למסור נפשו באחד בק"ש [בקריאת שמע]

על ההסבר של "לא זו מחבבה עד שקראה אמי": זהו כפי שכתוב, "שאו ידיכם בקדש וברכו את הוי'", שכן הצדיקים הם שממשיכים את בחינת הקודש מן הקודש העליון, הנעלה מאוד מבחינת "קדוש" עם ו'. והיינו על ידי נשיאת ידיהם ביחודא עילאה וביחודא תתאה, למסור את נפשם באמירת "אחד" בקריאת שמע;

ולכן קראה הקב"ה אמי שהם הממשיכים בחי' קדוש בוי' כו' ע"ש באריכות וזהו פי' ונקדשתי בתוך בניי [בני ישראל] שע"י שנתפס ההתפעלות מקדושתו ית' בתוכיות הלב של נש"י [נשמות ישראל] להיות בכחי' שאו ידיכם כו'

ולכן קרא לה הקדוש ברוך הוא "אמי", משום שהם הממשיכים את בחינת "קדוש" עם ו' וכו'; עיינו שם בהרחבה. וזהו פירוש "ונקדשתי בתוך בני ישראל": כאשר ההתעוררות מקדושתו יתברך נתפסת בפנימיות לבם של נשמות ישראל, כדי שיהיו בבחינת "שאו ידיכם" וכו',

ע"י ממשיכים ממש קדושתו ית' דהיינו שממשיכים מבחי' קדש העליון להיות בחי' קדוש וזהו מ"ש שם אסתלק על כורסי יקרי' [יקריה] שנמשך האור בז"א מבחי' קדש העליון כו'.

על ידי כך הם ממשיכים בפועל את קדושתו יתברך; כלומר, הם ממשיכים מבחינת הקודש העליון, כדי שתהיה בחינת "קדוש". וזהו שנאמר שם: "אסתלק על כורסי יקריה" — האור נמשך בז"א מבחינת הקודש העליון וכו'.

וז"ש [וזהו שכתוב] ברע"מ [ברעיא מהימנא] פ' אמור דצ"ג ע"א וכיון דישראל קא מקדשי כו' נהיר ההוא קדש כו' וכדין אקרי לעילא קדוש כו' על כורסיא דאיהו שמים כו' ע"ש):

וזהו שנאמר ברעיא מהימנא, פרשת אמור, folio 93a: "וכיון דישראל קא מקדשי" וכו', "נהיר ההוא קדש" וכו', "וכדין אקרי לעילא קדוש" וכו', "על כורסיא דאיהו שמים" וכו'; עיינו שם.

40 ו ואח"כ כת ב' אומרים ב"פ [ב' פעמים] קדוש הענין כי בחי' הקדוש הא' הוא העלאה ממטה למעלה שהשרפים רוצים ליכלל בא"ס ב"ה לאסתכלא כו' וזוהי בחי' כת הא'.

6. לאחר מכן, הקבוצה השנייה אומרת "קדוש" פעמיים. ההסבר הוא שה"קדוש" הראשון מבטא עלייה מלמטה למעלה, שכן השרפים רוצים להיכלל באין סוף, ברוך הוא, "להסתכל" וכו'; וזוהי הבחינה של הקבוצה הראשונה.

אך בחיי כת הבי' שאומרים פעם ב' קדוש הוא שחפצים להיות ג"כ המשכה מלמעלה למטה להיות אבל הבחינה של הקבוצה השנייה, שאומרת "קדוש" פעם שנייה, היא רצונם שתהיה גם המשכה מלמעלה למטה; שכן

כי צמאון השרפים הוא להדבק בסוכ"ע ובבחי' ביטול עצמותם דוקא מכל וכל. אבל כת הבי' רוצים וחפצים בהמשכת אור אי"ס ב"ה למטה.

צימאונם של השרפים הוא להידבק בסוכב כל עלמין, דווקא באמצעות ביטול מוחלט של עצם מציאותם. אך הקבוצה השנייה רוצה ומשתוקקת להמשכת אור אין סוף למטה.

(ועמ"ש בד"ה שחורה אני הנ"ל בענין ההפרש שבין שרפים האומרים קדוש ובין האופנים שאומרים ברוך, ועוד יש להעיר ממ"ש במ"א ע"פ אז ישיר משה ובנ"י [ובני ישראל] שענין הברכה ברוך אתה כו' (ועיינו במה שנכתב במאמר המתחיל "שחורה אני", שהוזכר לעיל, על ההבדל בין השרפים שאומרים "קדוש" לבין האופנים שאומרים "ברוך". עוד יש לציין את מה שנכתב במקום אחר על הפסוק "אז ישיר משה ובני ישראל": שמשמעות הברכה "ברוך אתה" וכו',

מן העולם ועד העולם שיהיה בחי' עלמא דאתכסיא ובחי' סוכ"ע שהוא בחי' ביטול דכולא קמ"י [קמיה] כלא חשיב נמשך בגילוי גם בעלמא דאתגליא וראו כל בשר כו',

"מן העולם ועד העולם" היא שהבחינה של העולם הנסתר ושל סוכב כל עלמין, שבה "הכול לפנינו נחשב כאין", תימשך בגילוי גם בעולם הנגלה, "וראו כל בשר" וכו'.

ועד"ז הוא ענין עבודת כת המלאכים האומרים ב"פ [ב' פעמים] קדוש שהוא המשכה מלמעלה למטה אמנם מעלת הכת הראשונה הוא כענין מש"ש [מה שכתוב שם] אבל עבודת הלויים מדה אחרת היתה בם והיא ממטה למעלה כו'

וכך גם עניינה של עבודת קבוצת המלאכים שאומרים "קדוש" פעמיים: המשכה מלמעלה למטה. ואולם מעלתה של הקבוצה הראשונה היא כמתואר שם: "אבל עבודת הלוויים, מידה אחרת הייתה בהם, והיא מלמטה למעלה" וכו'.

שלא יהיה בחי' ומדרגת עלמא דאתגליא נראה לבחי' ומדרגה כלל ולא יהיה תופס מקום כלל כמ"ש אתה הוא ה' לבדך כו' עד ולכן הפך ים ליבשה

שהבחינה והמדרגה של העולם הנגלה לא ייראו כלל כבחינה וכמדרגה, ולא יתפסו מקום כלל, ככתוב "אתה הוא ה' לבדך" וכו', עד "ולכן הפך ים ליבשה".

והיינו התכללות הברואים שבעלמא דאתגליא עד עלמא דאתכסיא ממש וכדפי' במ"א שהוא עליות הבריאה באצילות ולא בחי' המשכת הארה לבד מעלמא דאתכסיא כו' ועד"ז הוא ענין הכת הא' שאומרים פ"א קדוש שהוא ליכלל בעלמא דאתכסיא)

כלומר, שהנבראים שבעולם הנגלה ייכללו בעולם הנסתר עצמו, כפי שהוסבר במקום אחר: זוהי עליית בריאה לאצילות, ולא רק המשכת הארה מן העולם הנסתר וכו'. וכך גם עניינה של הקבוצה הראשונה, שאומרת "קדוש" פעם אחת: להיכלל בעולם הנסתר.

(ועיין מ"ש לקמן פ' בהר ע"פ כי תבואו אל הארץ בענין אהבה שמבחי' אש כו').

(ועיין במה שכתוב להלן, בפרשת בהר, על הפסוק "כי תבואו אל הארץ", בעניין אהבה שהיא מבחינת אש וכו').

ובאדם שהוא עולם קטן יש בחי' זו ג"כ והוא בחי' ומדרגת אהבת בכל נפשך שלאחר אהבה דבכל לבבך גם באדם, שהוא עולם קטן, קיימת בחינה זו: זו הבחינה והמדרגה של האהבה "בכל נפשך", הבאה לאחר האהבה "בכל לבבך";

שהוא ג"כ המשכה מלמעלה למטה להיות התקשרות חב"ד [חכמה בינה ודעת] של האדם ולבושי הנפש מודו"מ [מחשבה דבור ומעשה] בחב"ד [בחכמה בינה ודעת] דא"ס ב"ה שבתורה ורצונו העליון ב"ה שבמצות

גם היא המשכה מלמעלה למטה: שהחכמה, הבינה והדעת של האדם, וכן לבושי הנפש — מחשבה, דיבור ומעשה — יהיו קשורים בחכמה, בבינה ובדעת של אין סוף ברוך הוא שבתורה, וברצונו העליון ברוך הוא שבמצוות;

וגם בכל נפשך כפשוטו אפילו נוטל את נפשך ע"ד מ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי כו' שהוא מסירת הנפש והרצון להיות לו רק רצון אי' לה;

וכן "בכל נפשך" כפשוטו, "אפילו נוטל את נפשך", על דרך מה שכתוב: "מי לי בשמים ועמך לא חפצתי" וכו'; זו מסירת הנפש והרצון, כך שיהיה לו רצון אחד בלבד — לה.

(ומ"מ אינו דומה לביטול דשרפים דהתם רצונם ליפרד מן הפתילה מעצמו לאסתכלא כו' והיא בחי' העלאה משא"כ בכל נפשך שעושה ההסכם שאפילו נוטל כו' אין זה העלאה לבדה דאדרבה הוא חפץ ג"כ בעסק התורה ומצות

(ובכל זאת, אין זה דומה לביטול של השרפים; שם רצונם להיפרד מן הפתילה מעצמם, "להסתכל" וכו', וזו בחינת העלאה. ואילו ב"בכל נפשך", כשהאדם מקבל על עצמו "אפילו נוטל" וכו', אין זו העלאה בלבד; אדרבה, הוא רוצה גם לעסוק בתורה ובמצוות,

רק שעושה ההסכם שאפילו נוטל כו' והסכם זה הוא מ"ע [מצות עשה] רמה ונשאה כי מצות בכל נפשך אפי' [אפילו] נוטל כו' הוא ממנין המצות כנודע, ועי' ברע"מ [ברעיא מהימנא] פי' אמור צ"ג א' דאסתלק וי' רזא דשמים כו'

אלא שהוא מקבל על עצמו "אפילו נוטל" וכי. קבלה זו היא מצוות עשה רמה ונשגבה, שכן מצוות "בכל נפשך, אפילו נוטל" וכי' נמנית במניין המצוות, כידוע. ועיינו ברעיא מהימנא, פרשת אמור, צ"ג א': "אסתלק וי' רזא דשמים" וכי';

דהיינו שהקדוש הא' זהו בחי' ההעלאה, והיינו כמ"ש בכהאריז"ל [בכתבי האריז"ל] שלהיות יחוד או"א [אבא ואימא] הוא ע"י העלאה מ"נ [מ"יין נוקבין] במס"נ [במסירות נפש] כי כדי לעורר בחי' א"ס להיות המשכת אור חדש בחי' [בכחמה עילאה] כו'

כלומר, ה"קדוש" הראשון הוא בחינת ההעלאה. וכך כתוב בכתבי האריז"ל: יחוד אבא ואמא נעשה באמצעות העלאה מ"יין במסירות נפש; שכן כדי לעורר את בחינת אין סוף, כך שתהיה המשכה של אור חדש בכחמה עילאה, וכי',

הוא ע"י שהאדם מעורר בחינת א"ס בנפשו למס"נ [למסירות נפש] באחד שהוא בחי' בלי גבול של הכלי וזהו ענין קדוש דשרפים ממעל לו ממעל לבחי' וי' כדין נהיר ההוא קדש בהו בבחי' וי' מת"ת [מתפארת] דאימא נעשה כתר לז"א.

הדבר נעשה על ידי שהאדם מעורר בנפשו את בחינת אין סוף, כדי למסור את נפשו ב"אחד", שהיא בחינת בלי גבול של הכלי. זהו ענין ה"קדוש" של השרפים, "ממעל לו" — מעל בחינת וי'. אזי "נהיר ההוא קדש" בהם, בבחינת וי'; מתפארת דאימא נעשה כתר לז"א.

ואח"כ קדוש הב' זהו ההמשכה שע"י תורה. וקדוש הג' זהו ההמשכה שע"י מצות (וכמבואר לקמן וכן מובן ממ"ש ברע"מ [ברעיא מהימנא] שם):

לאחר מכן, ה"קדוש" השני הוא ההמשכה שבאה באמצעות התורה, וה"קדוש" השלישי הוא ההמשכה שבאה באמצעות המצוות. (כפי שמבואר בהמשך, וכך מובן גם ממה שכתוב ברעיא מהימנא שם.)

41 ז וכת אחת אומרת קדוש ק"ק [קדוש קדוש] ובחי' זו של כת הג' ישנה ג"כ בעבודת האדם למטה והוא בחי' בכל מאדך שבק"ש [שבקריאת שמע]

7. "וקבוצה אחת אומרת: קדוש, קדוש, קדוש". בחינה זו של הקבוצה השלישית קיימת גם בעבודת האדם למטה: זו הבחינה של "בכל מאדך" בקריאת שמע;

כי מאד פיי בלי גבול והוא בחיי א"ס למעלה מהכלים וצריכים להמשיך הבחי' מאד בחיי א"ס למטה והוא עיי המצות.

כי "מאוד" פירושו בלי גבול, והוא בחינת אין סוף, שלמעלה מהכלים; ויש להמשיך את בחינת "מאוד", בחינת אין סוף, למטה, והדבר נעשה באמצעות המצוות.

42 ולכן מברכים עליהם אשר קדשנו במצותיו שממשיכים עיי המצות בחיי קדוש גם למטה כו' וכן על התורה מברכים אשר קדשנו כו' על דברי תורה.

לכן מברכים על המצוות "אשר קדשנו במצותיו": באמצעותן אנו ממשיכים את מדרגת הקדושה גם למטה וכו'. וכך גם על התורה מברכים "אשר קדשנו" וכו', "על דברי תורה".

והענין יובן ע"ד מ"ש ברכו ה' מלאכיו גבורי כח כו' כל צבאיו משרתיו עושי רצונו.

העניין יובן על פי הכתוב: "ברכו הוי' מלאכיו גיבורי כוח" וכו', "כל צבאיו, משרתיו עושי רצונו".

43 ופיי עושי רצונו היינו שעושים אצלו ית' בחיי רצון שירצה להשפיל עצמו להתהוות העולמות שמצד עצמו אין שייך בו בחיי רצון שירצה להתהוות העולמות שהוא א"צ [אין צריך / אינו צריך] להם כמ"ש אני הוי' לא שנית

פירוש "עושי רצונו" הוא שהם עושים בו יתברך רצון: שירצה להשפיל את עצמו כדי להביא את העולמות לידי התהוות. שהרי מצד עצמו לא שייך בו רצון לרצות שהעולמות יתהוו, שכן אין לו צורך בהם, כמו שכתוב: "אני הוי' לא שנית".

ואף שהתורה קדמה אלפים שנה לעולם הרי הוא ית' נעלה מאד מן האלפים שהם בחיי חכמה ובינה אאלפך חכמה אאלפך בינה כי כולם בחכמה עשית כתיב שגם החכמה עילאה נחשבת כעשייה גופנית אצלו יתברך.

ואף שהתורה קדמה לעולם אלפיים שנה, הוא יתברך נעלה לאין ערוך מן ה"אלפיים", שהם בחינת חכמה ובינה, [כמו שנאמר] "אאלפך חכמה, אאלפך בינה". שהרי כתוב "כולם בחכמה עשית", ולכן אפילו חכמה עילאה נחשבת בעיניו יתברך כעשייה גופנית.

אך הנה המשכת רצון זה היה תחלה מצד עצמו בחסד חנם וכמ"ש ותורת חסד והיינו לפי כי ואדם אין לעבוד כו', אבל עכשיו צ"ל אתערותא דלתתא לעורר המשכה זו.

אך בתחילה נמשכה המשכת רצון זה מצדו, בחסד חנם, כמו שכתוב "ותורת חסד". הדבר היה משום ש"ואדם אין לעבוד" וכו'. אבל עכשיו נדרשת אתערותא דלתתא כדי לעורר המשכה זו.

44 וזהו מלאכיו גבורי כח באתעדלית [באתערותא דלתתא] ועי"ז מעוררים כביכול למעלה המשכת הרצון וזהו

עושי רצונו שעושים לו רצון שירצה להניח את אורו כביכול עלהצד ולירד לצמצם א"ע [את עצמו] כו',

וזהו [פירוש] "מלאכיו גבורי כוח" — באמצעות אתערותא דלתתא, ועל ידה מעוררים למעלה, כביכול, את המשכת הרצון. וזהו "עושי רצונו": הם יוצרים בו רצון, שירצה להניח את אורו בצד, כביכול, ולרדת כדי לצמצם את עצמו וכו'.

והנה עיקר המשכה זו הוא ע"י תורה ומצות שע"י עושים לו רצון כביכול שירצה להיות מלך העולם וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] ע"פ ועשיתם אותם אתם כתיב כאילו עשאוני,

והנה עיקר המשכה זו נעשה באמצעות תורה ומצוות, שעל ידן יוצרים בו רצון, כביכול, שירצה להיות מלך העולם. וכמאמר חז"ל על הפסוק "ועשיתם אותם": "אתם" כתיב — כאילו עשאוני;

דהיינו שממשיכים שיעור קומה בחי' כמראה אדם שהוא המשכה להיות מקור וחיות להתהוות העולמות כו'

כלומר, הם ממשיכים שיעור קומה, בחינת "כמראה אדם", שהיא המשכה להיות מקור וחיות להתהוות העולמות וכו'.

[עמ"ש מזה ע"פ צאינה וראינה ועמ"ש בד"ה לסוסתי בשה"ש [בשיר השירים] בענין כי אמרתי עולם חסד יבנה].

[ראו מה שנכתב בעניין זה על הפסוק "צאינה וראינה", וכן מה שנכתב במאמר הפותח במילים "לסוסתי", בשיר השירים, בעניין "כי אמרתי עולם חסד יבנה".]

45 וזהו פי' הברכה של כל המצות ברוך אתה הוי' ברוך הוא המשכה שיהיה הוי' אלקינו בגילוי לנשמות

הצדיקים ושיהיה מלך העולם גם בחיצוניות העולמות, אשר

וזהו פירוש הברכה על כל המצוות: "ברוך אתה, הוי'" — "ברוך" פירושו המשכה, שהוי' אלקינו יהיה גלוי בנשמות הצדיקים, ושהוא יהיה "מלך העולם" גם בחיצוניות העולמות. "אשר"

קדשנו במצותיו פי' אשר הוא נתינת טעם שהכח להמשכה זו הוא מפני שקדשנו במצותיו לכך יכולים להמשיך הרצון על ידי המצות שירצה להיות מלך העולם.

"קדשנו במצוותיו": המילה "אשר" נותנת טעם לכך — הכוח להמשכה זו נובע מכך שהוא קידש אותנו במצוותיו; משום כך אנו יכולים, באמצעות המצוות, להמשיך את הרצון שהוא ירצה להיות מלך העולם.

(ועמ"ש מענין זה בד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע גבי פי עושי דברו כו' וכמשי"ת [וכמו שיתבאר] לקמן בפ"י כי אני ה' מקדשכם):

(וראה מה שנכתב בעניין זה במאמר הפותח במילים "בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע", בעניין פירוש "עושי דברו" וכי; וכפי שיוסבר להלן בפירוש "כי אני הוי" מקדשכם").

46 ח והנה בדרך פרט יש חילוק בין ענין ההמשכה שע"י עסק התורה לענין ההמשכה שע"י המצות שע"י התורה ממשיכים מפנימיות ע"י העסק בתורה שבכתב ותורה שבעל פה כי מלכות פה תורה שבעל פה קרינן לה.

8. ובפרט, יש הבדל בין ההמשכה שנעשית באמצעות העיסוק בתורה לבין ההמשכה שנעשית באמצעות המצוות. באמצעות התורה ממשיכים מן הפנימיות, על ידי העיסוק בתורה שבכתב ובתורה שבעל פה, שהרי המלכות היא הפה, ולתורה שבעל פה אנו קוראים כך.

וכמאמר רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] מתניתין מלכתא שהוא הדבור שמדבר בדברי תורה שמלובש בו דבר ה' כמ"ש ואשים דברי פיך ועל ידי העסק במצות מעשיות ממשיכים מבחי' חיצונית

וכמאמר חז"ל: "משנתנו היא מלכה" — כלומר, הדיבור שבו אדם אומר דברי תורה, שדבר ה' מלובש בו, כפי שנאמר: "ואשים את דבריי בפיך". ואילו באמצעות העיסוק במצוות מעשיות ממשיכים מבחינת החיצונית,

כמו מצות צדקה שהוא בחי' השפעה להחיות רוח שפלים כמ"כ [כמו כן] ממשיך מלמעלה שיושפע להחיות רוח שפלים ולב נדכאים. (ועמ"ש מזה בד"ה וידבר אלקים את כל הדברים האלה).

כמו מצוות הצדקה, שהיא נתינה "להחיות את רוח השפלים"; כך גם ממשיכים מלמעלה שתהיה השפעה "להחיות את רוח השפלים" ואת "לב נדכאים". (ועיינו במה שנכתב על כך במאמר המתחיל "וידבר אלקים את כל הדברים האלה").

והנה אלו ה' בחי' של תורה ומצות כתיב בק"ש [בקריאת שמע] תחלה כתיב ודברת בם שהדבור הוא לשון הנהגה

והנה שתי הבחינות הללו, תורה ומצוות, כתובות בקריאת שמע: תחילה נאמר "ודיברת בם", ודיבור הוא לשון של הנהגה;

והיא שעל ידי עסקו בתורה ימשיך וינהיג בחי' אור א"ס ב"ה במ ר"ל [רוצה לומר] בדברי תורה שמדבר ועי"ז ממשיך המשכה זו בפנימית העולמות וזהו בחי' הקדוש הב'.

כלומר, באמצעות עיסוקו בתורה ימשיך וינהיג את בחינת אור אין סוף ברוך הוא "בהם" — בדברי התורה שהוא מדבר — ועל ידי כך ימשיך את המשכה הזאת בפנימיות העולמות. וזו בחינת ה"קדוש" השני.

47 ואח"כ כתיב וקשרתם שהוא מצות מעשיות שכל המצות הוקשו לתפילין והטעם הוא מפני שעיקר הכוונה פנימית של כל המצות הוא הכל להמשיך בחי' אחד למטה.

ואחר כך נאמר: "וקשרתם" — אלו המצוות המעשיות, שהרי כל המצוות הוקשו לתפילין. הטעם לכך הוא שעיקר הכוונה הפנימית של כל המצוות הוא להמשיך למטה את בחינת "אחד".

וזה מפורש יותר במצות תפילין שכותבין בהם אחד על קלף גשמי וכן במזוזה וממנו נלמוד על כל המצות שהכוונה הפנימית הוא הכל להמשיך בחי' אחד למטה, וזהו בחי' של כת הג' שאומרים ג"פ [ג']

פעמים קדוש

הדבר מפורש יותר במצוות תפילין, שבהן כותבים "אחד" על קלף גשמי, וכן במזוזה. מכך אנו למדים על כל המצוות, שכוונתן הפנימית היא להמשיך למטה את בחינת "אחד". וזהו בחינת הכת השלישית, שאומרת "קדוש" שלוש פעמים;

דהיינו כמ"ש קדוש קדוש קדוש ה' צבאות מלא כל הארץ כבודו מלא כל הארץ דייקא להיות המשכה בעשייה הגשמית והוא המשכת בחי' מאדך אור א"ס שבלי גבול למטה

כלומר, כפי שנאמר: "קדוש קדוש קדוש ה' צבאות, מלא כל הארץ כבודו". הדגש הוא דווקא על "מלא כל הארץ" — שהמשכה תהיה בעשייה הגשמית. וזהו המשכת בחינת "מאדך", אור אין סוף הבלתי מוגבל, למטה.

(ודרך כלל המשכה זו היא ע"י תורה ומצות ודרך פרט ע"י מצות נמשך הגילוי גם בחיצוניות יותר וכמ"ש במ"א ע"פ ויעש דוד שם, ולכן הן ב' בחי' קדוש ושניהם המשכות מלמעלה למטה.

(בדרך כלל, המשכה זו נעשית באמצעות התורה והמצוות; ובפרט, באמצעות המצוות נמשך הגילוי גם אל החיצוניות, כפי שנכתב במקום אחר על הפסוק "ויעש דוד שם". לכן יש שתי בחינות של "קדוש", ושתי המשכות מלמעלה למטה.

והם בחי' בכל נפשך ובכל מאדך לבד הקדוש הראשון שמלמטה למעלה כו' בחי' בכל לבבך.

הן בחינות "בכל נפשך" ו"בכל מאדך", מלבד ה"קדוש" הראשון, שהוא מלמטה למעלה וכו' — בחינת "בכל לבבך".

ומי"ש במי"א כמה פעמים דבחי בכל מאדך הוא האה"ר [האהבה רבה] שלמעלה מהכלי אינו סותר למי"כ [למה שכתוב], כי כאן נדרש לפי המאמר דבכל מאדך הוא בכל ממונך דהיינו מצות צדקה שהיא כללות המצות,

ומה שנכתב כמה פעמים במקום אחר, שבחינת "בכל מאדך" היא אהבה רבה שלמעלה מן הכלי, אינו סותר את הנאמר כאן; שכן כאן הדברים נדרשים לפי מאמר חז"ל ש"בכל מאדך" פירושו "בכל ממונך", כלומר מצוות הצדקה, שהיא כללות המצוות;

ועוד דגם כאן הכוונה דבחי מאד הוא בלי גבול רק שהוא דרך המשכה מלמעלה למטה וכמי"ש רחבה מצותך מאד שהמצות הן כלי לגילוי בחי מאד כדפי פסוק זה באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה נודע דבאתערוטא דלתתא ע"ש):

ועוד, גם כאן הכוונה היא שבחינת "מאוד" היא בלי גבול, אלא שהיא נמשכת בדרך של המשכה מלמעלה למטה. וכפי שנאמר: "רחבה מצוותך מאוד" — המצוות הן כלי לגילוי בחינת "מאוד", כפי שמבואר פסוק זה באגרת הקודש, בדיבור המתחיל "נודע דבאתערוטא דלתתא"; עיינו שם.)

48 ט אני ה' מקדשכם. פ"י שבא לומר איך הכח באדם שע"י מצוה מעשיות וד"ת [ודברי תורה] המדברים מהמצות מעשיות ימשיך עי"ז גילוי אור א"ס ב"ה ממש דלית מחשבה תפיסא ביה כלל. לזה אמר אני הו"י מקדשכם.

9. "אני הו"י מקדשכם". כלומר, הפסוק בא להסביר מהו הכוח שיש באדם, שבאמצעות מצוות מעשיות ודברי תורה העוסקים במצוות מעשיות הוא יכול להמשיך גילוי של אור אין סוף ממש, ברוך הוא, שעליו נאמר ש"אין מחשבה תופסת בו" כלל. לכך נאמר: "אני הו"י מקדשכם".

פ"י הו"י הוא סדר ההמשכה שכל המשכה מלמעלה למטה נמשך ע"י אותיות שם הו"י שהיו"ד מורה על הצמצום שצריך להיות תחלה כדי שיוכל להיות ההמשכה והה' שיש לו אורך ורוחב מורה על ההתפשטות.

כלומר, הו"י הוא סדר ההמשכה, שכן כל המשכה מלמעלה למטה עוברת דרך אותיות שם הו"י: היו"ד מורה על הצמצום שצריך להקדים, כדי שההמשכה תוכל להתבצע; והה"א, שיש לה אורך ורוחב, מורה על ההתפשטות.

49 ואח"כ הוי"ו הוא ההמשכה לבחי' ה' תתאה בהבראם בה' בראם. ולכן אומר אני הוי"ו מקדשכם שלהיות

המשכת בחי' קדוש ומוכדל אור א"ס ב"ה ע"י התורה ומצות מעשיות שאינו בערך כו'

ואחר כך הוי"ו היא ההמשכה אל בחינת ה"א תתאה: "בהבראם" — בה"א בראם. לכן נאמר: "אני הוי"ו מקדשכם", שכן המשכת בחינת הקדושה וההבדלה של אור אין סוף ברוך הוא באמצעות התורה והמצוות המעשיות אינה בערך וכו',

אני עושה זאת לכם וממשיך לכם סדר המשכת קדושה עליונה ע"י אותיות שם הוי"ו ואני היינו א"ס ב"ה עצמו שהוא ית' הנותן כח זה שנוכל להמשיך את אור א"ס ב"ה ע"י תומ"צ [תורה ומצות],

"אני" עושה זאת עבורכם וממשיך לכם את סדר המשכת הקדושה העליונה באמצעות אותיות שם הוי"ו; ו"אני" הוא אין סוף עצמו, ברוך הוא, הנותן לנו את הכוח שנוכל להמשיך את אור אין סוף ברוך הוא באמצעות התורה והמצוות,

(ועמ"ש במ"א בד"ה ביום השמיני עצרת גבי תתן אמת ליעקב כו' ומ"ש בד"ה זכור את יום השבת שזהו ענין מתן תורה שאז ניתן הכח הזה כו' ע"ש).

(וראו מה שנכתב במקום אחר, במאמר הפותח במילים "ביום השמיני עצרת", בעניין "תתן אמת ליעקב" וכו', וכן מה שנכתב במאמר הפותח במילים "זכור את יום השבת", שזהו עניין מתן תורה, שבו ניתן כוח זה וכו'; עיינו שם).

רק שמתחלה צ"ל ונקדשתי בתוך בניי [בני ישראל] פי' שאנו צריכים להכין הכלי שיהיה בחי' קדושתו נתפס בתוכיות בניי [בני ישראל] שהוא בחי' קדוש הא'

אלא שתחילה צריך להיות "ונקדשתי בתוך בני ישראל". פירוש הדבר הוא שעלינו להכין את הכלי, כדי שבחינת קדושתו תיתפס בפנימיותם של בני ישראל; זוהי בחינת ה"קדוש" הראשון;

שהוא מה שיהיה גילוי פנימי [פנימיות / פנימית] נקודת הלב שהוא בחי' יסוד האש האלהי שבלב שיהיה בוער לבחי' קדוש הוא א"ס ב"ה ע"ד הכת הא' שהם השרפים.

כלומר, שתתגלה פנימיות נקודת הלב, שהיא בחינת יסוד האש האלקית שבלב, כדי שתבער אל בחינת "קדוש" — הוא אין סוף ברוך הוא — בדומה לכת הראשונה, השרפים.

50 ואז עי"ז אני ה' מקדשכם שע"י תומ"צ [תורה ומצות] מעשיות יומשך קדוש זה מלמעלה למטה בכלים של כל המ"ע [המצות עשה] וענפיהן ושמירת מל"ת [מצות לא תעשה] וענפיהן ומצות דרבנן.

ואז, באמצעות זאת, מתקיים "אני הוי" מקדשכם": באמצעות התורה והמצוות המעשיות נמשכת קדושה זו מלמעלה למטה, אל הכלים של כל מצוות העשה וענפיהן, של שמירת מצוות לא תעשה וענפיהן, ושל המצוות מדברי סופרים.

והוא כמו עד"מ אש הגשמי שע"י האש נעשים כל הכלים שכל כלי שרוצה לעשות מכסף או מזהב עשייתה העיקרי הוא להבעירה באש תחלה ואח"כ יעשנה

הדבר דומה, למשל, לאש גשמית: את כל הכלים יוצרים באמצעות אש, שכן כדי ליצור כלי מכסף או מזהב יש תחילה לחמם את המתכת באש, ורק אחר כך לעצב אותו

ויחליקנה, כמ"כ [כמו כן] למעלה דכתיב וכלים מכלים שונים ויין מלכות רב ריבוי הכלים הם המצות דאורייתא ודרבנן וענפיהן כנ"ל ויין מלכות רב הוא ההמשכה שממשיכים בכלים אלו,

ולהחליק אותו. כך גם למעלה, ככתוב: "וכלים מכלים שונים ויין מלכות רב": הכלים הרבים הם מצוות התורה ומצוות חכמים וענפיהן, כאמור לעיל; ויין מלכות רב" הוא השפע הנמשך לתוך הכלים הללו.

אך עשיית כל הכלים הוא ע"י הבחי" יסוד האש האלהי שהוא בחי' השרפים שע"י יכולים לעשות כל הכלים הנ"ל.

אך יצירת כל הכלים נעשית באמצעות בחינת יסוד האש האלוקי, שהיא בחינת השרפים; באמצעותה אפשר ליצור את כל הכלים האמורים לעיל.

51 והנה תחלה כתיב ולא תחללו כו' כי כל הנ"ל דבחי' ונקדשתי ובחי' מקדשכם זהו בחי' ועשה טוב.

והנה, תחילה נאמר: "ולא תחללו" וכי, שכן כל האמור לעיל — הבחינה של "ואתקדש" והבחינה של "המקדש אתכם" — הוא בחינת "ועשה טוב".

אך תחלה צ"ל סור מרע בתכלית וע"ז כתיב תחלה ולא תחללו את שם קדשי שלא תעשו בחי' חלל והפסק המפסיק ח"ו [חס ושלום] בין האדם לבין אבינו שבשמים.

אך תחילה צריך להיות "סור מרע" בתכלית. על כך נאמר תחילה: "ולא תחללו את שם קדשי" — שלא תיצרו חלל והפסק המפרידים, חלילה, בין האדם ובין אבינו שבשמים.

52 והיינו כמ"ש עונותיכם היו מבדילים ביניכם ובין כו' שע"י העוונות עושים בחי' חלל המפסיק ואז לא

יועיל הניפוח בהניצוץ יסוד האש האלהי שבלב שמתכבה ע"י.

וזהו כפי שנאמר: "עוונותיכם היו מבדילים ביניכם ובין..." : העוונות יוצרים חלל שמפריד, ואז הניפוח על ניצוץ היסוד של אש אלוקית שבלב לא יועיל, כי הוא נכבה בגלל החלל הזה.

וזהו ולא תחללו ע"י שתהיו בחי' סור מרע בתכלית ואז יוכל להיות ונקדשתי בתוך כו'

וזהו "ולא תחללו": על ידי שתהיו במדרגה של "סור מרע" באופן מוחלט; ואז יוכל להתקיים "ונקדשתי בתוך..." ,

ואח"כ ממילא יהיה אני הוי' מקדשכם כנ"ל ועמ"ש כה"ג [כהאי גוונא] בד"ה במדבר סיני באהל מועד כו',

ואחר כך, ממילא, יתקיים "אני הוי' מקדשכם", כפי שנזכר לעיל. וראו מה שנכתב בעניין זה במאמר המתחיל "במדבר סיני באהל מועד" וכו':

שמתחלה צ"ל בחי' יציאת מצרים שהוא סור מרע ואזי אח"כ יוכל לבא לידי בחינות ומדרגת מדבר סיני ואהל מועד כו' ע"ש:

תחילה צריכה להיות בחינת יציאת מצרים, שהיא "סור מרע", ואחר כך אפשר להגיע למדרגות של "מדבר סיני" ו"אהל מועד" וכו'; עיינו שם.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/emor/1

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק